

UCHWAŁA NR XL/335/2022
RADY GMINY BARANÓW

z dnia 12 grudnia 2022 r.

**w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz
Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15, art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2022 r. poz. 559 ze zm.) art. 4¹ ust.1, 2, 2a i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 ze zm.), art. 10 ust. 2, 2a i 2b ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz.U. z 2020 r. poz. 2050 ze zm.) Rada Gminy Baranów uchwala, co następuje:

§ 1. Uchwala się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Baranów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 01 stycznia 2023 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Marian Kremer

Załącznik do uchwały Nr XL/335/2022

Rady Gminy Baranów

z dnia 12 grudnia 2022 r.

PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA
PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ
PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII
W GMINIE BARANÓW NA LATA 2023-2027
WRAZ Z DIAGNOZĄ PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

Wykaz skrótów:

GBP – Gminna Biblioteka Publiczna

GKRPA – Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych

GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej

KCPU – Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom

NGO (ang. *non-government organization*) – organizacja pozarządowa

PCPR – Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

PP – Posterunek Policji w Łęce Opatowskiej

pp. – punkt procentowy

PPP – Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna

UG – Urząd Gminy

ZI – Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE.....	4
UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU	4
PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU	6
DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.....	7
METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH	7
WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH.....	7
DOBÓR PRÓBY.....	8
NARZĘDZIA BADAWCZE.....	8
PROBLEMATYKA BADANIA	9
CHARAKTERYSTYKA GMINY BARANÓW	13
POŁOŻENIE	13
SYTUACJA DEMOGRAFICZNA	14
INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA	16
EDUKACJA I WYCHOWANIE	16
ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH	17
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW	18
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	18
PROBLEM ALKOHOLOWY	20
PROBLEM NIKOTYNOWY.....	21
PROBLEM NARKOTYKOWY	23
PROBLEM PRZEMOCY	25
KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	28
UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH.....	29
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	30
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW	33
STRUKTURA BADANEJ PRÓBY.....	33
PROBLEM ALKOHOLOWY	35
PROBLEM NIKOTYNOWY.....	38
PROBLEM NARKOTYKOWY	39
PROBLEM PRZEMOCY	41

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH	46
HAZARD	47
UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE	48
PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY BARANÓW	50
DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BARANÓW	52
RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE BARANÓW	55
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH	56
CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU	60
TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE	67
ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	68
ADRESACI PROGRAMU	68
REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFIAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII W GMINIE BARANÓW NA LATA 2023-2026	68
ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH	69
MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU	69
SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL	71
SPIS RYSUNKÓW	71
SPIS WYKRESÓW	71
SPIS TABEL	73

WPROWADZENIE

UZASADNIENIE WPROWADZENIA PROGRAMU

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy Baranów. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Zgodnie z art. 4¹ ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. z 2021 r. poz. 1119 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych. Zadania te w szczególności obejmują:

- 1) zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe, pomocy psychospołecznej i prawnej, w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych, przeciwdziałania narkomanii oraz uzależnieniom behawioralnym, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych;
- 5) podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego;
- 6) wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

Zgodnie z art. 10 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2050 z późn. zm.) do zadań własnych gminy należy przeciwdziałanie narkomanii, które obejmuje:

- 1) zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem;
- 2) udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej;
- 3) prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych;
- 4) wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii;
- 5) pomoc społeczną osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Według art. 4¹ ust. 2 z dnia 26 października 1982 r. ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, realizacja ww. zadań prowadzona jest w postaci Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, uchwalonego przez Radę Gminy na okres nie dłuższy niż 4 lata. Biorąc pod uwagę cele operacyjne dotyczące przeciwdziałania narkomanii, określone w Narodowym Programie Zdrowia, a także działania w zakresie rozwiązywania uzależnień behawioralnych. Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 został opracowany zgodnie ze wskazanymi powyżej obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy.

PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA PROGRAMU

Kierunki działań zawarte w programie są zgodne z Narodowym Programem Zdrowia na lata 2021-2025. Do wiążących aktów prawnych należą:

- o ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi określająca priorytety zadań realizowanych poprzez program, traktująca je jako zadania własne gminy
(t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.),
- o ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii
(t.j. Dz. U. z 2020 r., poz. 2050 z późn. zm.),
- o ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie
(t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1249),
- o ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej
(t.j. Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.),
- o ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym
(t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 559 z późn. zm.),
- o ustawa z dnia 11 września 2015 r. o zdrowiu publicznym
(t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1608),
- o ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej
(t.j. Dz. U. z 2022 r., poz. 633 z późn. zm.).

Źródłem finansowania Programu są środki budżetu Gminy pochodzące z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych oraz opłat z tytułu sprzedaży napojów alkoholowych w opakowaniach jednostkowych o ilości nominalnej napoju nieprzekraczającej 300 ml.

DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do problemów społecznych, które w ostatnich dekadach dają najwyraźniej znać o sobie w polskiej rzeczywistości należy zaliczyć: alkoholizm, narkomanię, nikotynizm, ubóstwo, bezrobocie, przemoc, bezradność opiekuńczo-wychowawczą oraz wykluczenie społeczne. Współcześnie coraz więcej osób boryka się również z uzależnieniami behawioralnymi. Przeciwdziałanie negatywnemu wpływowi wymienionych problemów na rozwój psychospołeczny lokalnej społeczności wymaga odpowiedniego podejścia i kompleksowej pracy specjalistów.

Punktem wyjścia wszelkiej interwencji socjalnej jest diagnoza, będąca niezbędnym elementem poprawnie zaplanowanego procesu zmian. Pomaga ona zidentyfikować negatywne, nieakceptowane zjawiska, a także niezaspokojone potrzeby i oczekiwania mieszkańców.

METODOLOGIA BADAŃ WŁASNYCH

Niniejsza diagnoza realizowana na zlecenie Gminy Baranów ma na celu ukazanie skali różnych problemów społecznych występujących wśród mieszkańców Gminy. Zakres działań badawczych odnosił się do zidentyfikowania następujących kwestii:

- o problemów występujących wśród dzieci, młodzieży i dorosłych mieszkańców Gminy,
- o przyczyn lub czynników wywołujących sytuacje problemowe,
- o określenia skali oraz zakresu występujących problemów,
- o pokazania rozwiązań mających na celu wyjaśnienie sytuacji problemowej lub złagodzenie jej skutków.

WYBÓR METOD I TECHNIK BADAWCZYCH

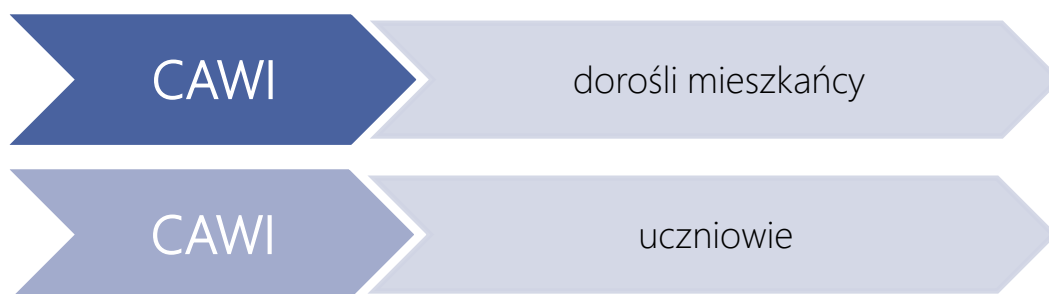
Istotą badania było poznanie opinii oraz postaw mieszkańców na temat problemu alkoholowego, nikotynowego, narkotykowego, przemocy domowej, rówieśniczej, cyberprzemocy, uzależnień behawioralnych oraz profilaktyki. W tym celu zdecydowano się na przeprowadzenie komplementarnych badań, zrealizowanych wśród dwóch grup społecznych:

- o dorosłych mieszkańców Gminy,
- o uczniów.

Każda grupa respondentów wniosła coś nowego względem badanych zagadnień i pozwoliła na ich lepszą diagnozę oraz głębsze zrozumienie.

Badania wśród obydwu grup zostały wykonane zgodnie z metodologią ilościową, za pomocą techniki **CAWI** (ang. *Computer Assisted Web Interviews*), która polega na przeprowadzaniu ankiety, która jest dostępna w formie online.

Rysunek 1. Wykorzystane techniki badawcze podczas badania

DOBÓR PRÓBY

Badania zostały przeprowadzone w listopadzie 2022 roku i wzięły w nich udział łącznie 293 osoby. Poniższa tabela przedstawia szczegółową strukturę próby badawczej.

Rysunek 2. Struktura próby badawczej

NARZĘDZIA BADAWCZE

Badania na terenie gminy Baranów zostały przeprowadzone za pomocą kwestionariusza ankiety, czyli gotowego formularza z pytaniami skierowanymi do respondentów.

Kwestionariusz ankiety użyty do zebrania danych miał podobną konstrukcję niezależnie od badanej grupy. Składał się z pytań zamkniętych jednego lub wielokrotnego wyboru. Ze względu na specyfikę poszczególnych grup dokonano spersonalizowania pytań, dostosowując ich charakter do profilu respondenta.

Wyniki przedstawione w raporcie mają charakter procentowy. Ewentualne dysproporcje związane są z zaokrągleniem do liczb całkowitych (maksymalnie +/- 2%).

PROBLEMATYKA BADANIA

Zakres prac badawczych odnosił się do uzależnień behawioralnych, wśród których analizowano:

ALKOHOLIZM – Spożywanie alkoholu w sposób, który wykracza poza powszechnie uznawane wzorce picia okazjonalnego, obyczajowego i towarzyskiego. Dodatkowo u osób pijących alkohol występują zauważalne zaburzenia prawidłowego funkcjonowania psychospołecznego i fizycznego. Początki choroby alkoholowej wyglądają podobnie jak zwyczajne, okazjonalne sięganie po alkohol¹.

Jednakże jednym z jej podstawowych objawów jest spożywanie w samotności, wykorzystywanie każdej sytuacji, aby to zrobić. W zaawansowanej fazie choroby alkoholowej potrzeba picia u chorego znacznie wzrasta, ale jego organizm jest coraz mniej odporny. Wówczas pojawiają się wtedy zaburzenia psychiczne, tzw. psychozy alkoholowe. Badania pokazują, że osoby sięgające po alkohol przed ukończeniem 15 r.ż., aż czterokrotnie częściej uzależniają się od alkoholu w dorosłym życiu. Dlatego tak ważne jest prowadzenie adekwatnych działań profilaktycznych, ponieważ alkohol jest jedną z najpowszechniejszych substancji psychoaktywnych używanych przez młodzież.

NIKOTYNIZM – Nikotyna jest środkiem psychoaktywnym, co oznacza, że wpływa na ośrodkowy układ nerwowy, łącząc się z receptorami nikotynowymi powoduje wyrzut dopaminy, przyczynia się do wzrostu adrenaliny oraz ciśnienia. Jej dostarczenie do organizmu powoduje krótkotrwałe poczucie szczęścia. Obecnie oprócz standardowych papierosów, niemalejącą popularnością cieszą się ich alternatywy:

e-papierosy oraz IQOS szczególnie wśród młodzieży i tzw. młodych dorosłych. Nikotynizm powoduje daleko idące konsekwencje zdrowotne, społeczne i finansowe.

NARKOMANIA – Obejmuje stałe lub okresowe zażywanie środków odurzających, substancji psychotropowych lub nowych substancji psychoaktywnych, tzw. dopalaczy w celach pozamedycznych. Uzależnienie od narkotyków jest specyficzne z racji na różnorodność iniekcji i oddziaływania środków. Tak jak w innych przypadkach

uzależnień, charakteryzuje się ono silną, nabytą potrzebą przyjmowania substancji. Badania przeprowadzone przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii wskazują,

¹ M. Banach, I. Kowalewski, *Alkoholizm wśród młodzieży*, Kraków 2014

że używanie narkotyków jest mniej rozpowszechnione niż spożywanie alkoholu, dotyczy ono 4,7% populacji Polaków w wieku 15-64 lat. W porównaniu do całej populacji najwyższe użytkowanie narkotyków dotyczy młodzieży i młodych osób dorosłych w wieku 15-34 lata².

NADMIERNE KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH/ INTERNETU – Korzystanie z nowych technologii, a w szczególności z cyfrowych narzędzi komunikacji i Internetu, jest na stałe wpisane w codzienną rzeczywistość młodych osób. Dzieci i młodzież spędzają co raz więcej czasu w świecie cyfrowych mediów. Regularne

i systematyczne korzystanie z własnego telefonu komórkowego rozpoczyna się przeciętnie w wieku 10 lat. Dzisiejsi uczniowie szkół podstawowych przeciętnie o 2 lata szybciej zaczęli korzystać ze smartfonów, niż obecni uczniowie szkół ponadgimnazjalnych. Konsekwencją nadmiernego korzystania z urządzeń elektronicznych/Internetu są problemy z nauką i koncentracją, mową, spadek aktywności szkolnych, jak i pozaszkolnych. Młodzi ludzie odczuwają emocje nie tylko w stosunku do czynności, które mogą wykonywać dzięki nowym mediom, ale również darzą uczuciami urządzenia mobilne. Stają się one dla nich przedmiotem dążeń i pragnień³. Ze względu na postępujący rozwój technologii oraz zajmujące znaczną część czasu korzystanie z urządzeń elektronicznych, zjawisko to powinno zostać objęte stałym monitoringiem oraz systematycznymi działaniami profilaktycznymi.

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH – Polska młodzież przejawia wysokie zainteresowanie hazardem w Internecie. Zgodnie z badaniami Megapanel PBI/Gemius, realizowanymi w 2014 roku, odsetek osób pomiędzy 7, a 17 rokiem życia odwiedzających witryny o charakterze hazardowym wyniósł wówczas blisko 16%. Specyfika

hazardu internetowego sprawia, że ma on duży potencjał uzależniający. Nastolatki grające w wirtualnych kasynach nie ograniczają się jedynie do hazardu online, połowa z nich przynajmniej od czasu do czasu obstawia w Internecie zakłady bukmacherskie. Dla nastoletnich graczy internetowych gry hazardowe są przede wszystkim źródłem rozrywki i emocji. Dla młodych graczy dodatkowym zagrożeniem jest fakt, iż w ich przypadku zainteresowanie hazardem internetowym jest bezpośrednio powiązane z niepokojącym zjawiskiem nadmiernego korzystania z mediów elektronicznych⁴.

² Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, Raport o stanie narkomanii w Polsce, Warszawa 2020

³ M. Dębski, *Nałogowe korzystanie z telefonów komórkowych. Szczegółowa charakterystyka zjawiska fenoholizmu w Polsce*. Gdynia, 2017

⁴ *Nastolatki w sieci hazardu. Pogłębiona analiza zjawiska hazardu online z perspektywy grających nastolatków jako grupy szczególnie narażonej na zagrożenia będące jego skutkiem*, Ministerstwo Zdrowia, Warszawa, 2017

Wśród osób dorosłych do częstych konsekwencji problemowego uprawiania hazardu należą znaczne straty finansowe, zadłużenia, problemy zawodowe, utrata pracy, wysoki wskaźnik problemów emocjonalnych i zdrowotnych (depresja, bezsenność, problemy z alkoholem, zaburzenia nastroju), znaczny wskaźnik załamania relacji małżeńskich i rodzinnych, a także podwyższony poziom samobójstw – około 20% osób mających problemy tego typu popełnia samobójstwo.

ZABURZENIA ODŻYWIANIA – Zaburzenia odżywiania należą do grupy zaburzeń psychicznych i wymagają kompleksowego leczenia. Są one powiązane z wieloma współwystępującymi chorobami somatycznymi. Mają negatywny wpływ na zdrowie psychiczne i powodują poważne pogorszenie jakości życia. Na zaburzenia odżywiania chorują najczęściej dziewczęta w okresie dojrzewania i młode kobiety. Co raz więcej nastolatków cierpi na zaburzenia odżywiania. Ich występowanie niesie ze sobą duże ryzyko powikłań także ze strony psychologicznej. Blisko 50% młodych osób popełnia samobójstwo, które jest efektem depresji pojawiającej się w większości przypadków w zaawansowanym etapie choroby. Z tego względu konieczne jest prowadzenie działań z zakresu profilaktyki zdrowia psychicznego, zdrowego żywienia oraz samoakceptacji⁵.

ZAKUPOHOLIZM – Badacze naukowcy, socjolodzy i psychologowie zwracają uwagę, że wiek XXI staje się epoką generującą lawinowo narastające problemy ze zdrowiem psychicznym związane z uzależnieniami. W dobie powszechnego konsumpcjonizmu, coraz częściej mamy do czynienia z zakupoholizmem definiowanym jako kompulsywna potrzeba robienia zakupów, wykonywana pod wpływem niedającego się opanować przymusu. Wskaźnik uzależnienia od zakupów w grupie adolescentów i młodych dorosłych jest zdecydowanie wyższy niż w populacji dorosłych. Wiele badań zwraca uwagę na bierny sposób spędzania czasu wolnego przez dzieci i młodzież. Zakupy są jedną z najczęstszych aktywności poza szkolnych. Pobyt w galeriach handlowych stanowi formę relaksu i jest sposobem na spędzanie wolnego czasu zarówno wśród grupie znajomych, jak i wśród rodzin. W Polsce ocenia się, że problem z kompulsywnym kupowaniem ma 2-5% klientów, a odsetek ten rośnie wraz z zamożnością⁶.

⁵ Psychologia w praktyce. Zaburzenia odżywiania u współczesnych nastolatków. Poznań, 2018

⁶ L. Maruszkiewicz, Czym jest zakupoholizm i jak rozpoznać problem tego uzależnienia? Warszawa, 2018

PRZEMOC – Jest intencjonalnym działaniem lub zaniechaniem jednej osoby wobec drugiej, która wykorzystując przewagę sił narusza prawa i dobra osobiste jednostki, a także powoduje cierpienia i szkody. Wyróżniamy wiele różnych form przemocy, do najczęstszych należy przemoc fizyczna, psychiczna, seksualna, finansowa, zaniedbanie, czy mobbing⁷. Specyficznym zjawiskiem jest także przemoc rówieśnicza, która w szerokiej definicji oznacza każde nieprzypadkowe działanie godzące w godność osoby i wykraczające poza ramy prawidłowego życia towarzyskiego. W związku z rozwojem urządzeń elektronicznych, mediów i Internetu, coraz częściej mamy także do czynienia z przemocą w sieci, tzw. cyberprzemocą, której przejawami może być m.in. zastraszanie, wyśmiewanie, wyłudzenie pieniędzy i innych dóbr materialnych etc.

⁷ W. Jedlecka, *Formy i rodzaje przemocy*, Wrocław, 2017

CHARAKTERYSTYKA GMINY BARANÓW

POŁOŻENIE

Baranów jest gminą wiejską położoną w południowej części województwa wielkopolskiego, w powiecie kępińskim. Od północy Gmina graniczy z miastem i gminą Kępno, od wschodu z gminami Wieruszów i Łęka Opatowska, od południa z gminami Trzcينica i Rychtal, a od zachodu z gminą Bralin. Jej obszar obejmuje powierzchnię 74,4 km², czyli około 12,2% terenu całego powiatu.

Rysunek 3. Położenie gminy Baranów na mapie powiatu i Polski

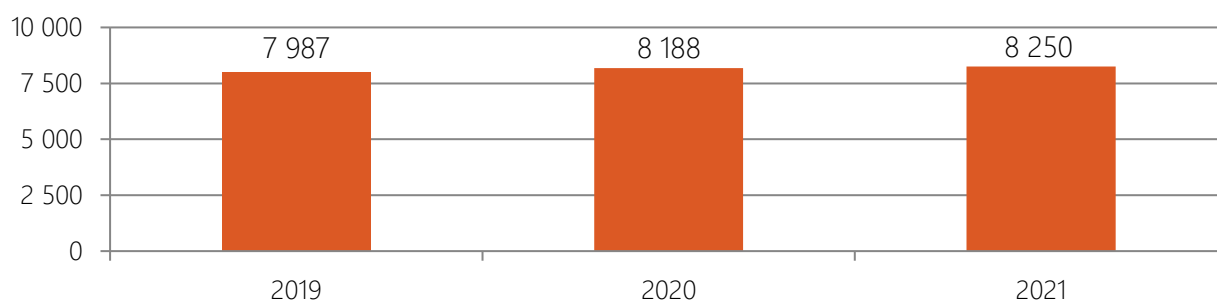

Źródło: Opracowanie własne

SYTUACJA DEMOGRAFICZNA

Analiza struktury demograficznej w gminie Baranów ukazuje obraz aktualnego stanu lokalnej społeczności. Gminę zamieszkuje **8 250** osób (stan na 31.12.2021 roku). Na przestrzeni ostatnich trzech lat liczba mieszkańców uległa zwiększeniu o 3,3%.

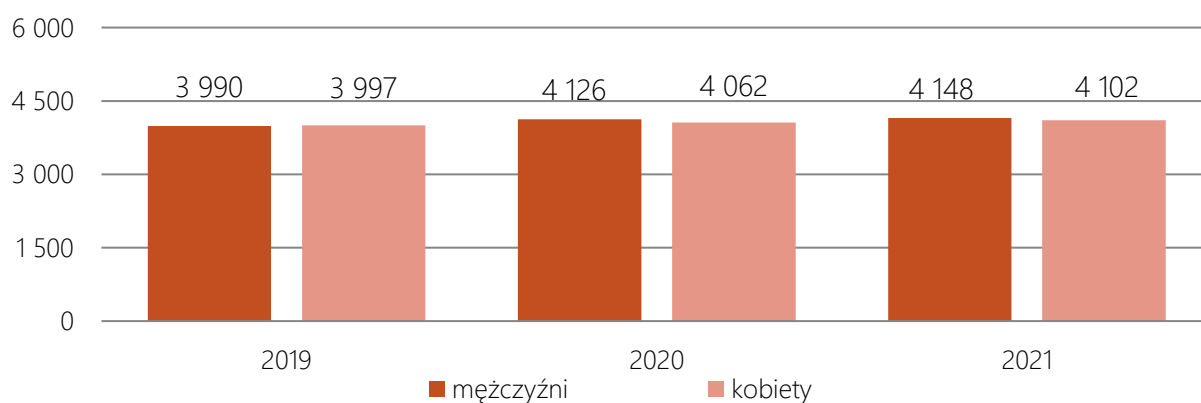
Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Baranów w latach 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Liczba mężczyzn zamieszkujących Gminę była w 2021 roku zbliżona do liczby kobiet – stanowili oni 50,3% ogólnej liczby ludności (**4 148** mężczyzn), a kobiety 49,7% (**4 102** kobiety). Współczynnik feminizacji w 2021 roku w Gminie wynosił **99**, co oznacza, że na każdych 100 mężczyzn przypadało 99 kobiet.

Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Baranów na przestrzeni lat 2019-2021

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Kolejną analizowaną kwestią jest przyrost naturalny, czyli różnica między liczbą urodzeń żywych, a liczbą zgonów. W gminie Baranów w 2021 roku urodziło się 99 osób, a zmarło 91 osób i tym samym przyrost naturalny wyniósł **8**, co daje wartość 0,97 na 1000 ludności.

Tabela 1. Liczba urodzeń, zgonów i wartość przyrostu naturalnego w gminie Baranów na przestrzeni lat 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba urodzeń	94	82	99
liczba zgonów	75	87	91
przyrost naturalny	19	-5	8

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

Struktura ludności w gminie Baranów według ekonomicznych grup wieku w 2021 roku przedstawiała się następująco:

- 21,0% mieszkańców było w wieku przedprodukcyjnym – do 17 roku życia;
- 61,4% mieszkańców Gminy było w wieku produkcyjnym – dla kobiet jest to między 18-59 rokiem życia, a dla mężczyzn między 18-64 rokiem życia;
- 17,6% mieszkańców było w wieku poprodukcyjnym – 65 lat i więcej dla mężczyzn, 60 lat i więcej dla kobiet.

Poniższa tabela prezentuje ekonomiczne grupy wiekowe w gminie Baranów. Na przestrzeni lat 2019-2021 dostrzegalny jest stopniowy spadek udziału osób w wieku produkcyjnym w ogólnej liczbie ludności, z kolei odsetek osób w wieku poprodukcyjnym ulega systematycznemu wzrostowi. W przypadku udziału osób w wieku przedprodukcyjnym odnotowano wahania wartości. Udział osób w poszczególnych ekonomicznych grupach wiekowych w Gminie prezentuje się na korzystniejszym poziomie w odniesieniu do wskaźników w całym kraju. W Polsce jest to 18,2% osób w wieku przedprodukcyjnym, 59,2% w wieku produkcyjnym oraz 22,6% w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 2. Udział ludności gminy Baranów według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)

wyszczególnienie	2019	2020	2021
wiek przedprodukcyjny	20,8	20,7	21,0
wiek produkcyjny	62,3	61,9	61,4
wiek poprodukcyjny	16,9	17,4	17,6

Źródło: <https://bdl.stat.gov.pl/>

INFRASTRUKTURA SPORTOWA, REKREACYJNA I KULTURALNA

Zasoby sportowe, rekreacyjne i kulturalne Gminy stanowią niebagatelny element lokalnej infrastruktury społecznej, który ma wpływ na sposób funkcjonowania rodzin oraz dzieci, a także animując czas wolny mieszkańców determinuje jakość życia lokalnej społeczności.

Działalność kulturalna w Gminie realizowana jest w głównej mierze przez **Gminną Bibliotekę Publiczną im. Feliksa hrabiego Wężyka w Baranowie wraz z dwoma filiami: w Mroczeniu oraz w Słupi pod Kępem**. Biblioteka oprócz swoich podstawowych funkcji, realizuje także szeroką działalność informacyjną, rekreacyjną i kulturalno-oświatową, poprzez organizację różnych form pracy z czytelnikami, współpracując przy tym aktywnie z placówkami oświatowymi z terenu Gminy.

Należy zauważyć, iż działania w zakresie wzmacniania potencjału lokalnej społeczności prowadzone są również przez organizacje pozarządowe, które regularnie podejmują się realizacji różnorodnych projektów w dziedzinie polityki społecznej.

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Baza oświatowa, dla której organem prowadzącym była Gmina Baranów w roku szkolnym 2020/2021 składała się z następujących placówek:

- o Zespół Szkół im. Powstańców Wielkopolskich w Baranowie,
- o Zespół Szkół w Donaborowie,
- o Zespół Szkół w Łęce Mroczeńskiej,
- o Zespół Szkół w Słupi pod Kępem,
- o Zespół Szkół w Mroczeniu z Filią w Grębaninie,
- o Żłobek Gminny w Baranowie.

ZASOBY INSTYTUCJONALNE W ZAKRESIE ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH

Do istotnych zasobów w zakresie rozwiązywania problemów społecznych funkcjonujących na terenie gminy Baranów należą:

- o Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej,
- o Urząd Gminy,
- o Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- o Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie,
- o placówki oświatowe,
- o Gminna Biblioteka Publiczna wraz z filiami,
- o Punkt Konsultacyjno-Informacyjny,
- o placówki ochrony zdrowia,
- o Posterunek Policji w Łęce Opatowskiej,
- o lokalne organizacje pozarządowe.

Są to instytucje i miejsca prowadzące działalność na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom bądź wspomagające taką działalność. Kooperacja tych podmiotów odbywa się na zasadzie współpracy międzyinstytucjonalnej.

Do zasobów osobowych działających na rzecz przeciwdziałania uzależnieniom alkoholowym i narkotykowym na terenie i Gminy można zaliczyć:

- o pedagogów, psychologów zatrudnionych w placówkach oświatowych, wychowawczych, specjalistów pełniących dyżury w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym,
- o członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- o pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej,
- o sędziów, prokuratorów oraz kuratorów sądowych i społecznych,
- o pracowników placówek ochrony zdrowia,
- o osoby duchowne.

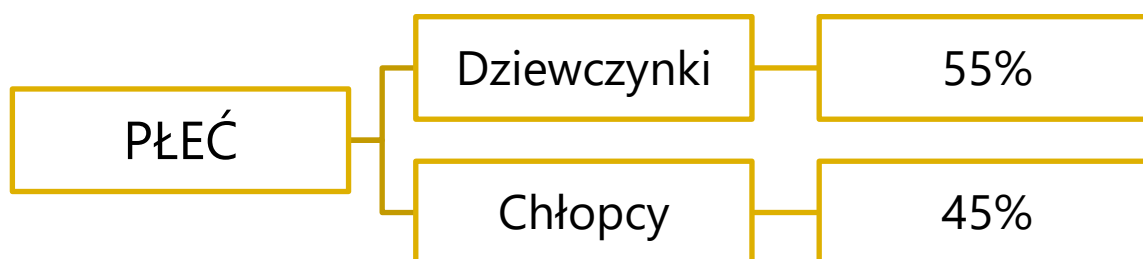
ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD UCZNIÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnień i przemocy z perspektywy dzieci i młodzieży. Pytania zawarte w kwestionariuszu ankiety, miały na celu oszacowanie występujących wśród uczniów problemów związanych ze spożywaniem alkoholu, zażywaniem narkotyków, sięganiem po papierosy, e-papierosy, przemocą domową, rówieśniczą, cyberprzemocą oraz uzależnieniami behawioralnymi, a także poznanie opinii młodych mieszkańców na temat realizowanych w szkole działań profilaktycznych.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

Uczniowie ze szkół znajdujących się na terenie gminy Baranów wypełnili 235 kwestionariuszy ankiet. Poniższy rysunek przedstawia strukturę badanej próby ze względu na płeć. Można zauważyć, że w badaniu diagnozującym problemy społeczne, niewielką przewagę miały dziewczynki – stanowiły one 55% ogółu. Chłopcy wypełnili 45% kwestionariuszy.

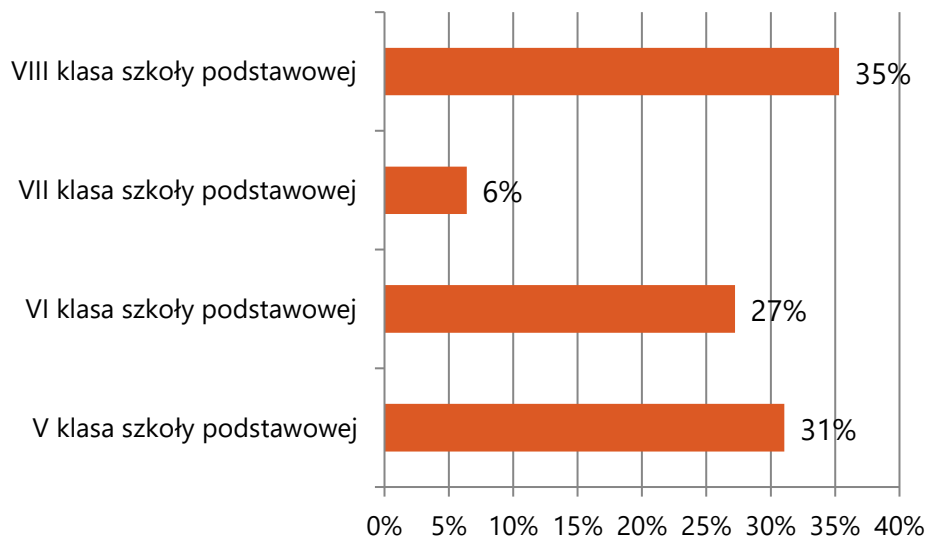
Rysunek 4. Płeć: N=235⁸

Poniższy wykres prezentuje strukturę badanej próby w podziale na przynależność do danej klasy. Dostrzegalne jest zróżnicowanie pod tym względem. Najwięcej, bo 35% osób biorących udział w badaniu uczęszczało do VIII klasy szkoły podstawowej, 31% wskazało na klasę V, z kolei 27% to uczniowie VI klasy. Osoby z VII klasy szkoły podstawowej stanowiły 6% badanych.

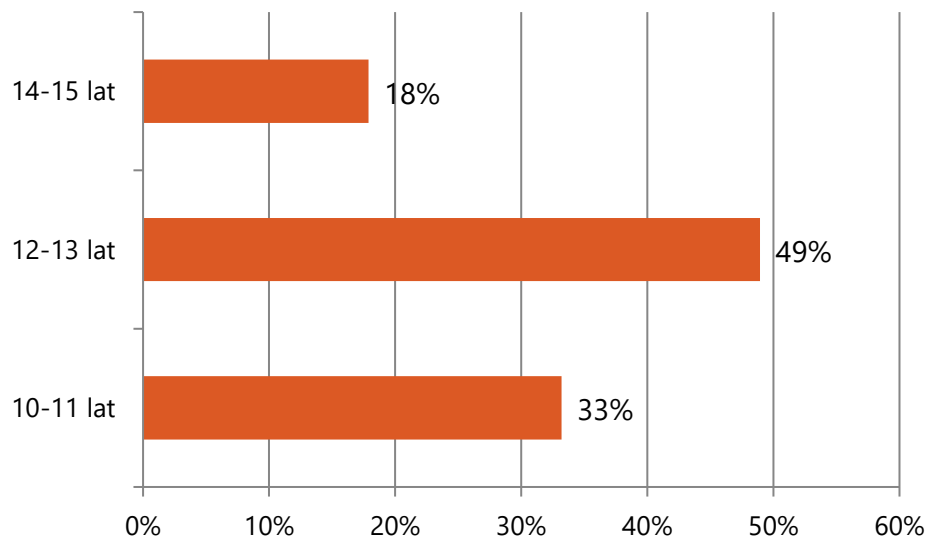
⁸ W niniejszym opracowaniu „N” oznacza liczebność zbiorowości próbnej, czyli liczbę osób odpowiadających na dane pytanie.

Wykres 3. Klasa: N=235

Wśród uczniów biorących udział w badaniu, największą część kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci mający 12-13 lat – 49%. Nieco mniejszy odsetek respondentów zadeklarował wiek mieszczący się w przedziale 10-11 lat (33%), z kolei 18% badanych miało wówczas 14-15 lat.

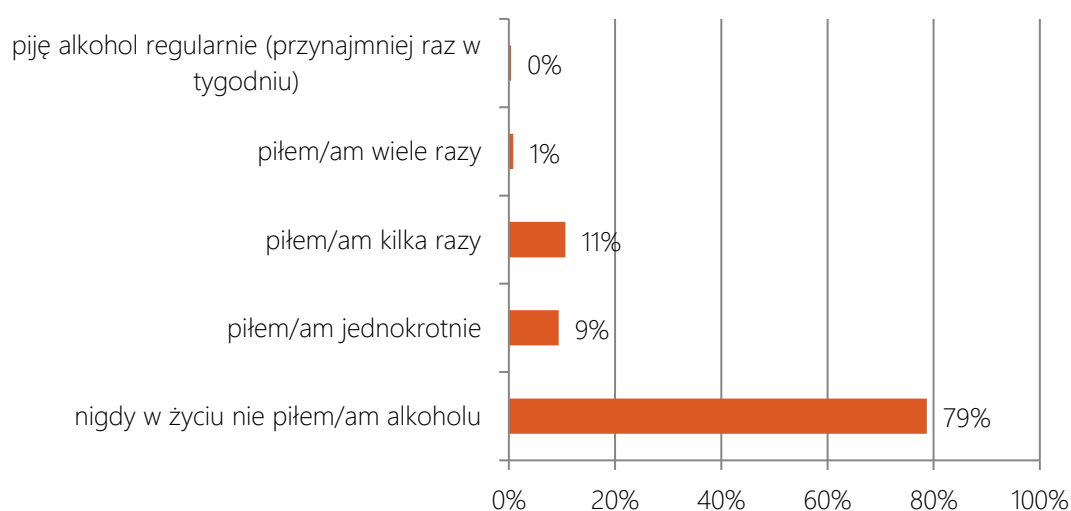
Wykres 4. Wiek: N=235

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze z pytań skierowanych do uczniów, odnosiło się do częstotliwości spożywania przez nich alkoholu. Zebrany materiał badawczy wykazał, że kontakt z nim miał co piąty badany młody mieszkaniec (21%). W grupie osób, które zadeklarowały sięgnięcie po alkohol większość stanowią uczniowie, którzy spożywali go kilka razy (11%) oraz jednokrotnie (9%). Wiele razy sięgnął po niego 1% badanych.

Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=235

W ramach badań uzyskano również informacje o sposobie otrzymania/zdobycia alkoholu przez uczniów. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że ankietowani najczęściej byli nim częstowani oraz dostawali go do spróbowania od rodziców (po 17 osób, tj. 34%). W dalszej kolejności respondenci deklarowali, że nie pamiętają skąd mieli alkohol (8 osób, tj. 16%), podkradli go rodzicom (3 osoby, tj. 6%), kupili alkohol samodzielnie lub pozyskali w inny sposób np. na urodzinach wujka i na ognisku (po 2 osoby, tj. 4%). Ponadto, 1 badany dostał alkohol od starszych kolegów (2%).

Tabela 3. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol? N=50

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie poczęstował	34%	17
rodzice dali mi spróbować	34%	17
nie pamiętam	16%	8
podkradłem/am rodzicom	6%	3
kupiłem/am sobie sam/a	4%	2
inne	4%	2
dostałem/am od starszych kolegów	2%	1
poprosiłem/am kogoś o kupno	0%	0

Uczniowie, którzy spożywali alkohol zostali poproszeni o określenie w jakim wieku pierwszy raz po niego sięgnęli. Odpowiedzi respondentów są następujące: 35 osób wskazało na 10-13 lat (73%), wiek 4 uczniów mieścił się w przedziale 14-15 lat (8%), a 9 osób miało wówczas mniej niż 10 lat (19%).

Tabela 4. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=48

Odpowiedź	%	Liczba odp.
mniej niż 10 lat	19%	9
10-13 lat	73%	35
14-15 lat	8%	4

Kolejne pytanie zadane uczniom ze szkół znajdujących się na terenie gminy Baranów, odnosiło się do częstotliwości spożycia alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Zdecydowana większość uczniów nie piła alkoholu w tym okresie (34 osoby, tj. 69%). W grupie osób, które sięgnęły wtedy po alkohol 9 uczniów spożyło go 1-2 razy (18%), a po 3 badanych 3-4 razy lub więcej niż 7 razy (po 6%).

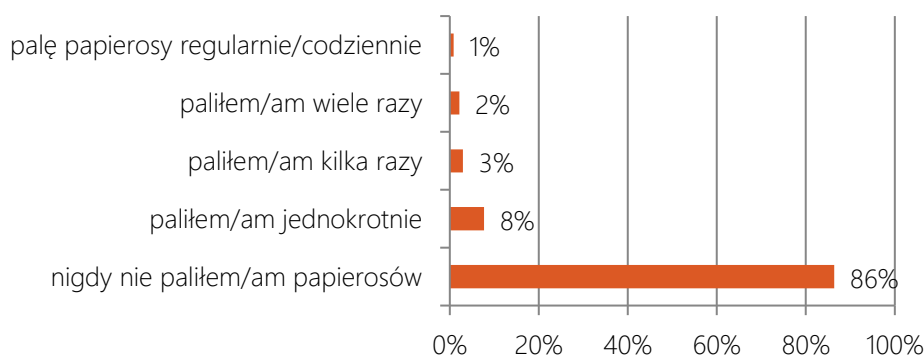
Tabela 5. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=49

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie piłem/am alkoholu w ciągu ostatnich 30 dni	69%	34
1 – 2 razy	18%	9
3 – 4 razy	6%	3
5 – 7 razy	0%	0
więcej niż 7 razy	6%	3

PROBLEM NIKOTYNOWY

W dalszej kolejności badaniu poddana została częstotliwość sięgania przez uczniów po papierosy. Z deklaracji respondentów wynika, że kontakt z nimi miało 14% ankietowanych, w tym 8% sięgnęło po nie jednokrotnie, 3% – kilka razy, 2% – wiele razy, a 1% robi to regularnie/codziennie.

Wykres 6. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=235

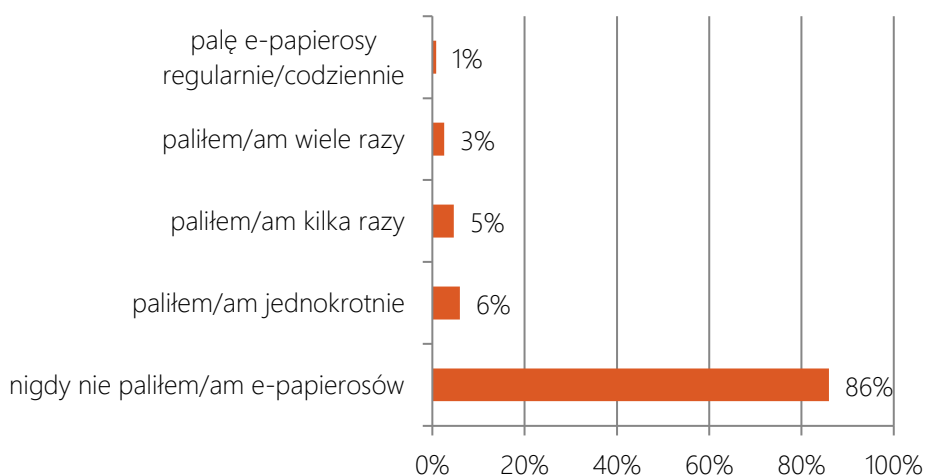
W ramach badań uzyskano również informacje odnośnie częstotliwości palenia papierosów przez uczniów w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie. Spośród wszystkich respondentów, którzy zadeklarowali, że palili papierosy w tym okresie, 5 osób sięgnęło po wyroby nikotynowe 1-2 razy (16%), a po 2 osoby paliły 3-4 razy, 5-10 razy oraz więcej niż 10 razy (po 6%). Pozostali badani nie palili papierosów w ciągu ostatnich 30 dni poprzedzających badanie (21 osób, tj. 66%).

Tabela 6. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=32

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	66%	21
1 – 2 razy	16%	5
3 – 4 razy	6%	2
5 – 10 razy	6%	2
więcej niż 10 razy	6%	2

Zbadaniu poddana została następnie częstotliwość palenia przez uczniów e-papierosów. Z deklaracji respondentów wynika, że po elektroniczne papierosy sięgnęło 15% ankietowanych, w tym 6% paliło je jednokrotnie, 5% – kilka razy, 3% – wiele razy, natomiast 1% pali regularnie/codziennie.

Wykres 7. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=235

Częstotliwość palenia e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni przed badaniem przedstawiona została w tabeli poniżej. Z zebranych danych wynika, że w tym okresie po elektroniczne papierosy sięgnęło 12 badanych (36%), wśród których 6 osób miało z nimi bezpośredni kontakt 1-2 razy (18%), a po 2 uczniów paliło je 3-4 razy, 5-10 razy oraz więcej niż 10 razy (po 6%).

Tabela 7. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=33

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie paliłem/am e-papierosów w ciągu ostatnich 30 dni	64%	21
1 – 2 razy	18%	6
3 – 4 razy	6%	2
5 – 10 razy	6%	2
więcej niż 10 razy	6%	2

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następny z analizowanych w Diagnozie obszarów dotyczył zażywania narkotyków, dopalaczy i innych środków psychoaktywnych. W celu dogłębnej analizy tego problemu respondentom zadano pytanie o to, ile razy w życiu zdarzyło im się zażywać tego typu substancje. Według poniższej tabeli, po substancje psychoaktywne sięgnęło 3 uczniów, z czego 2 stwierdziło, że zażywało je jednokrotnie, z kolei 1 osoba robi to regularnie/codziennie.

Tabela 8. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=235

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy nie zażywałem/am środków psychoaktywnych	99%	232
zażywałem/am jednokrotnie	1%	2
zażywałem/am kilka razy	0%	0
zażywałem/am wiele razy	0%	0
zażywam środki psychoaktywne regularnie/codziennie	0%	1

Poniższa tabela przedstawia rozkład odpowiedzi respondentów na pytanie o rodzaj zażywanych substancji. Najpopularniejsze wśród uczniów z gminy Baranów, okazały się leki zażywane w celu odurzenia (3 osoby, tj. 100%) oraz marihuana lub haszysz (2 osoby, tj. 67%). Pojedyncze odpowiedzi padły na amfetaminę, ekstazy, dopalacze, LSD, mefedron oraz inne substancje, w tym: xanax (po 1 osobie, tj. 33%).

Tabela 9. Jakie były to substancje? N=3

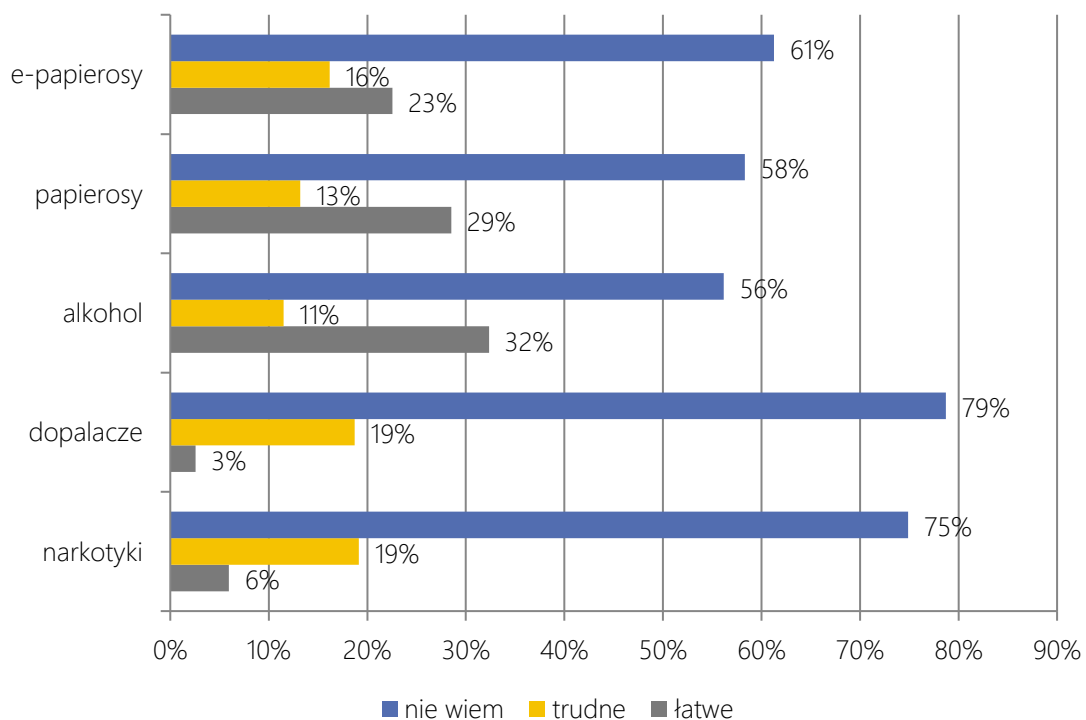
Odpowiedź	%	Liczba odp.
leki w celu odurzenia	100%	3
marihuana lub haszysz	67%	2
amfetamina	33%	1
ekstazy	33%	1
dopalacze	33%	1
LSD	33%	1
mefedron	33%	1
inne	33%	1

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W następnej kolejności uczniowie zostali poproszeni o ocenę dostępności narkotyków, dopalaczy, alkoholu, papierosów i e-papierosów w swojej miejscowości. Zebrany materiał badawczy wykazał, że:

- o narkotyki są łatwe do zdobycia dla 6% ankietowanych, a trudne dla 19%,
- o dopalacze są łatwe do zdobycia dla 3% ankietowanych, a trudne dla 19%,
- o alkohol jest łatwy do zdobycia dla 32% ankietowanych, a trudny dla 11%,
- o papierosy są łatwe do zdobycia dla 29% ankietowanych, a trudne dla 13%,
- o e-papierosy są łatwe do zdobycia dla 23% ankietowanych, a trudne dla 16%.

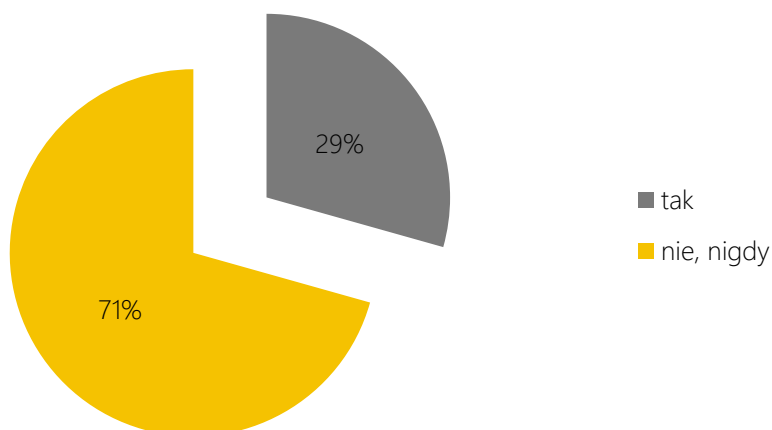
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=235

PROBLEM PRZEMOCY

Kolejne pytanie zadane respondentom miało na celu oszacowanie skali problemu przemocy wśród dzieci i młodzieży z terenu Gminy. Uczniów spytano o to, czy zdarzyło im się kiedykolwiek doświadczyć przemocy. Twierdzącej odpowiedzi udzieliło 29% badanych.

Wykres 9. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=235

W celu pogłębionej analizy określono również to, jakie osoby stosowały przemoc wobec uczniów. Na podstawie udzielonych odpowiedzi można stwierdzić, że ankietowani najczęściej doświadczali przemocy ze strony rówieśników – przyznało to 39 osób (63%). Znaczna część respondentów wskazała również na inne osoby, w tym: *kolegów, przyjaciół* i *obce osoby* (18 osób, tj. 29%). Doświadczenie przemocy ze strony rodzeństwa zadeklarowało 16 uczniów (26%), 8 badanych wskazało na mamę (13%), a 7 osób na tatę (11%).

Tabela 10. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=62

Odpowiedź	%	Liczba odp.
rówieśnicy	63%	39
inne osoby	29%	18
rodzeństwo	26%	16
mama	13%	8
tata	11%	7

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Poniższa tabela przedstawia odpowiedzi uczniów na pytanie o rodzaje doznawanej przemocy. Można zauważyć, że:

- o przemocy psychicznej doświadczyło 42 uczniów (74%),
- o przemocy fizycznej doznało 28 respondentów (49%),
- o przemocy seksualnej doświadczyło 7 uczniów (12%),
- o zaniedbania doznało 6 osób (11%).

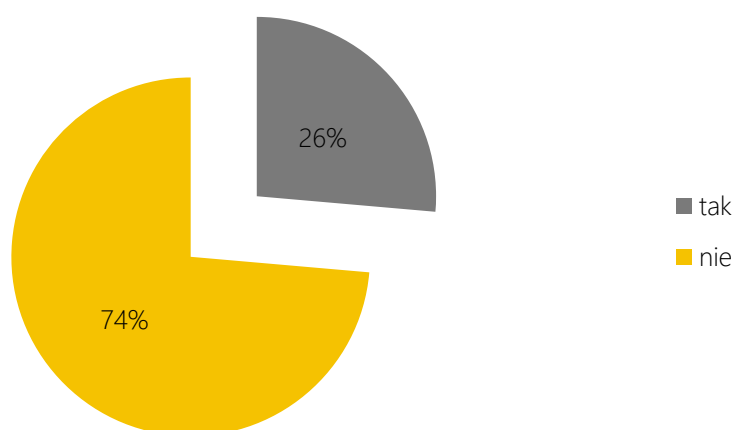
Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=57

Odpowiedź	%	Liczba odp.
ktoś mnie przezywał, groził mi, upokarzał, straszył, wyśmiewał itp.	74%	42
ktoś mnie bił, kopał, szarpał, dusił, popychał, spoliczkował itp.	49%	28
ktoś mnie dotykał w miejsca, w które sobie tego nie życzyłem/am, ktoś mówił o moim ciele w sposób który mnie zawstydział itp.	12%	7
nie miałem/am zapewnionej opieki kiedy byłem/am chory/a, wsparcia i pomocy od rodziców/opiekunów kiedy miałem/am problemy, dostawałem/am zbyt mało jedzenia dlatego przez dłuższy czas byłem/am głodny/a itp.	11%	6

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

W kolejnym pytaniu uczniowie zostali poproszeni o określenie, czy kiedykolwiek w życiu doszło do sytuacji, w której to oni zastosowali przemoc wobec innych osób. Odpowiedzi kształtują się podobnie, jak w przypadku pytania o doświadczenie przemocy. Zastosowanie kiedykolwiek przemocy zadeklarował co czwarty badany uczeń (26%).

Wykres 10. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=235

Badani uczniowie w dalszej kolejności zostali zapytani o rodzaj przemocy, jaką stosowali. Można zauważyć, iż: przemoc psychiczną zastosowało 33 uczniów (60%), fizyczną – 24 osoby (44%), natomiast przemoc seksualną – 5 badanych (9%).

Tabela 12. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=55

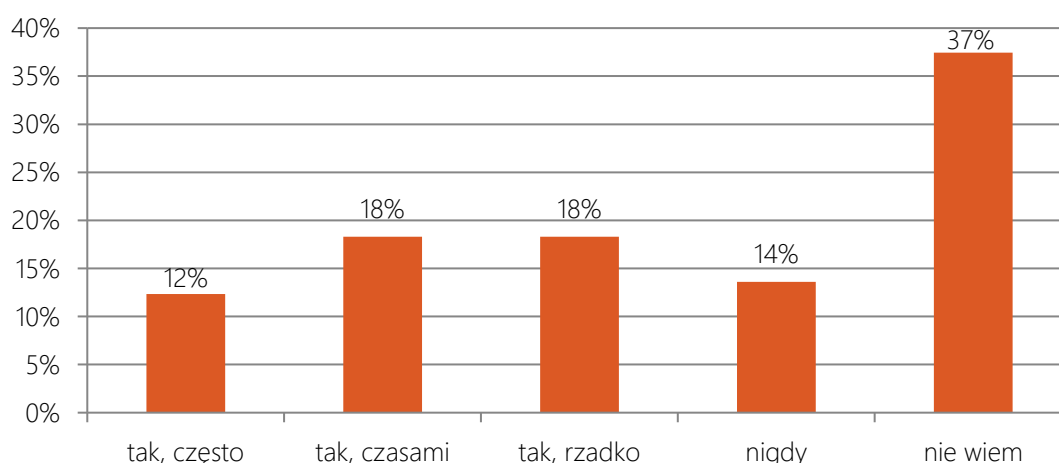
Odpowiedź	%	Liczba odp.
-----------	---	-------------

przezywałem/am kogoś, groziłem/am komuś, upokarzałem/am kogoś, straszyłem/am, wyśmiewałem/am itp.	60%	33
biłem/am kogoś, kopałem/am, szarpałem/am, dusiłem/am, popychałem/am, spoliczkowałem/am itp.	44%	24
dotykałem/am kogoś w miejsca, w które ta osoba tego nie życzyła, mówiłem/am o czymś ciele w sposób który go zawstydział itp.	9%	5

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Obraz jaki wyłania się z badania to znaczny odsetek uczniów deklarujących występowanie w swojej szkole przemocy – przyznało to 48% respondentów. Z udzielonych przez 18% uczniów odpowiedzi wynika, że zdarzenia takie w ich szkole mają miejsce rzadko, kolejne 18% stwierdziło, że zdarza się to czasami, a zdaniem 12% – często.

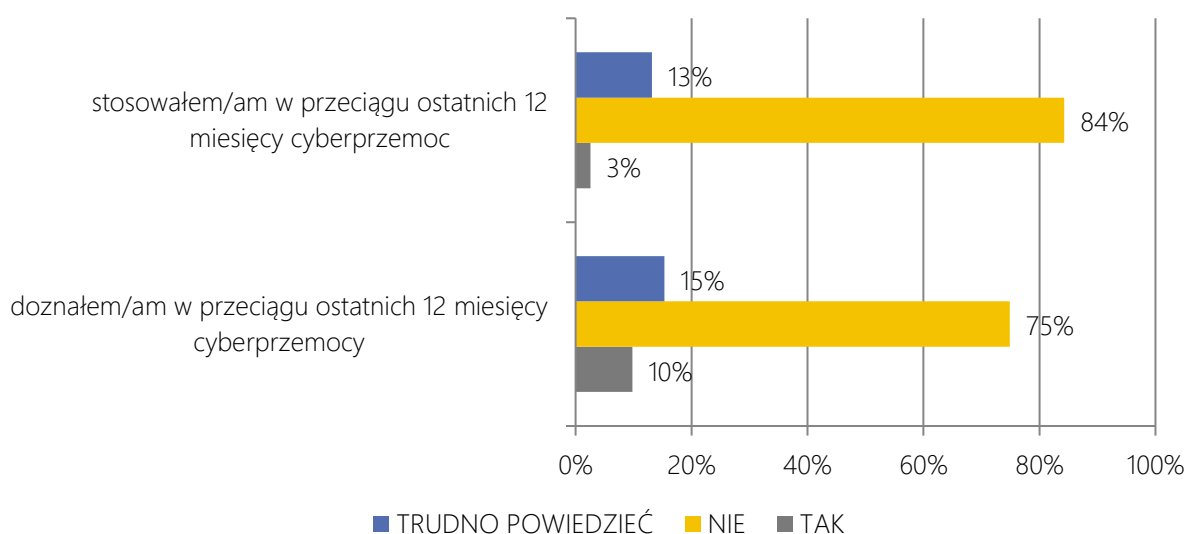
Wykres 11. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=235

Aby ocenić skalę zjawiska cyberprzemocy wśród dzieci i młodzieży z gminy Baranów, poprosiliśmy ankietowane osoby o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się doświadczyć oraz stosować cyberprzemoc w ciągu ostatnich 12 miesięcy. Z deklaracji uczniów wynika, że problemu tego doznało 10% badanych, a 15% osób miało trudność w odpowiedzi na to pytanie. Do stosowania cyberprzemocy przyznał się zdecydowanie mniejszy odsetek, bo 3% ankietowanych, z kolei 13% wskazało na odpowiedź „trudno powiedzieć”.

Wykres 12. Czy doznałeś/aś oraz stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=235

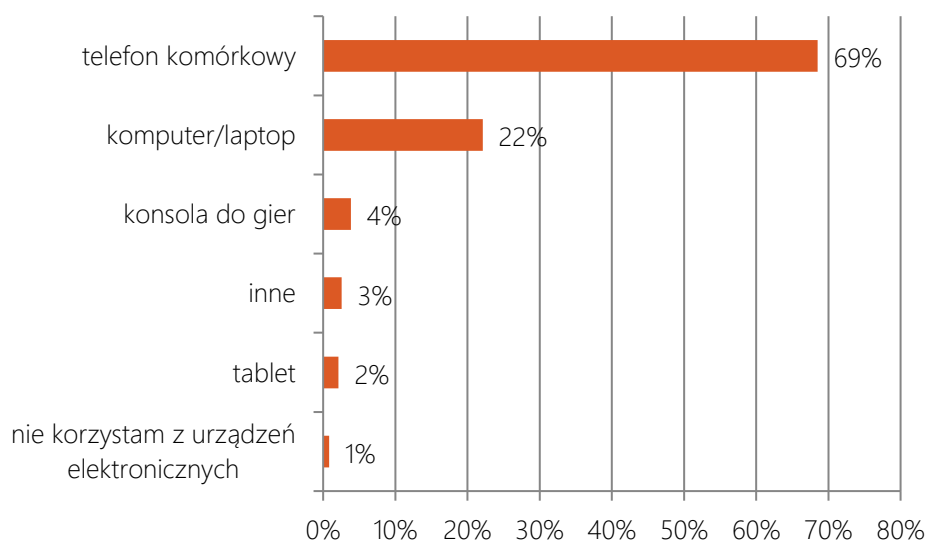
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Następne pytanie zadane respondentom miało na celu zweryfikowanie, z jakich urządzeń elektronicznych korzystają najczęściej uczniowie z gminy Baranów. Zebrany materiał badawczy wykazał, że zdecydowana większość ankietowanych korzysta z tego rodzaju urządzeń, w tym najwięcej zaznaczyło, że używa telefonu komórkowego (69%), 22% wskazało na komputer/laptop, 4% badanych na konsolę do gier, z kolei 2% respondentów zaznaczyło tablet. 1% uczniów odpowiedział, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych, z kolei 3% wskazało na inne odpowiedzi.

Wykres 13. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=235

Znaczna część młodych mieszkańców gminy Baranów poświęca na korzystanie z urządzeń elektronicznych powyżej 1 godziny do 3 godzin (89 osób, tj. 39%) oraz powyżej 3 godzin do 5 godzin (56 osób, tj. 24%). 29 osób przeznacza na to do godziny dziennie

(13%), 31 uczniów – powyżej 5 godzin do 7 godzin (13%), z kolei 18 osób wskazało na więcej niż 7 godzin (8%). 8 uczniów odpowiedziało, że nie korzysta z urządzeń elektronicznych codziennie (3%).

Tabela 13. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych?
N=231

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	13%	29
powyżej 1 godziny do 3 godzin	39%	89
powyżej 3 godzin do 5 godzin	24%	56
powyżej 5 godzin do 7 godzin	13%	31
powyżej 7 godzin	8%	18
nie korzystam z urządzeń elektronicznych codziennie	3%	8

W ostatnim pytaniu bloku tematycznego dotyczącego korzystania z urządzeń elektronicznych, uczniowie zostali poproszeni o odpowiedź na pytanie, czy zdarzyło im się kłamać, aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych, np. przed rodzicami. Tego typu zachowanie zadeklarowało 108 osób odpowiadających na to pytanie (46%), w tym 13 uczniom zdarzało się to bardzo często (6%), 5 badanych – często (2%), 52 osobom – czasami (22%), a 38 respondentom – jednokrotnie (16%).

Tabela 14. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=233

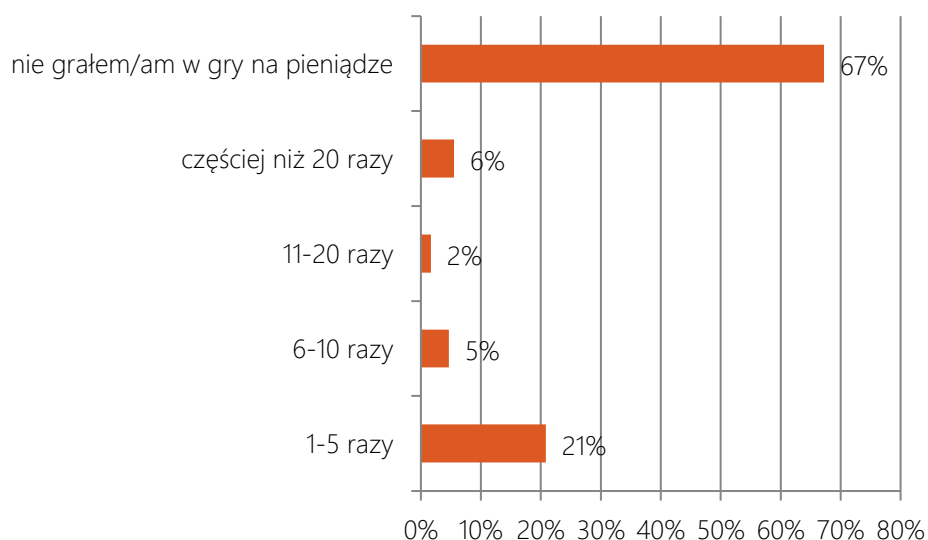
Odpowiedź	%	Liczba odp.
tak, bardzo często	6%	13
tak, często	2%	5
tak, czasami	22%	52
tak, jednokrotnie	16%	38
nie	54%	125

UCZESTNICTWO W GRACH HAZARDOWYCH

W celu oszacowania skali problemu grania w gry na pieniądze przez uczniów, respondentom zadano pytanie o to, czy zdarzyło im się w ciągu ostatnich 12 miesięcy grać w takie gry. Zebrany materiał badawczy wykazał, że bezpośredni kontakt miał z nimi co

trzeci badany uczeń (34%). Największy odsetek z nich grał 1-5 razy (21%), 6% wskazało na częściej niż 20 razy, 5% na 6-10 razy, z kolei 2% na 11-20 razy.

Wykres 14. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=235

Uczniowie, którzy zadeklarowali podejmowanie się gier na pieniądze, najczęściej kupowali zdraпки (62 osoby, tj. 84%) oraz lotto (21 osób, tj. 28%). Po 10 ankietowanych grało na maszynach oraz wskazało inne gry, w tym: *automaty w salonie gier* oraz *gry komputerowe* (po 14%), z kolei 6 uczniów grało w gry karciane, np. pokera (8%), a 4 osoby obstawiały zakłady bukmacherskie (5%).

Tabela 15. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=74

Odpowiedź	%	Liczba odp.
zdraпки	84%	62
lotto	28%	21
maszyny do gier hazardowych (w tym online)	14%	10
inne	14%	10
gry karciane, np. poker (w tym online)	8%	6
zakłady bukmacherskie	5%	4

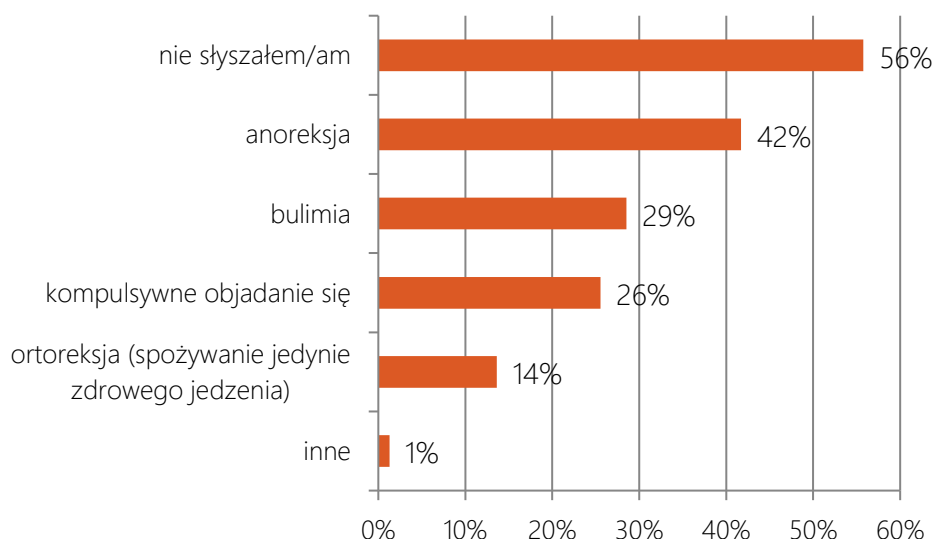
*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W dalszej części uczniowie odpowiadali na pytania dotyczące tematyki żywieniowej. Pierwsze z pytań dotyczyło wiedzy o różnego rodzaju zaburzeniach odżywiania. Z

zebranych danych wynika, że uczniowie słyszeli przede wszystkim o anoreksji (42%), co czwarty ankietowany o bulimii (29%) oraz kompulsywnym objadaniu się (26%). Najrzadziej wybierana wśród badanych była ortoreksja (14%). Niepokojący jest fakt, iż ponad połowa uczniów nie słyszała o żadnych zaburzeniach odżywiania (56%).

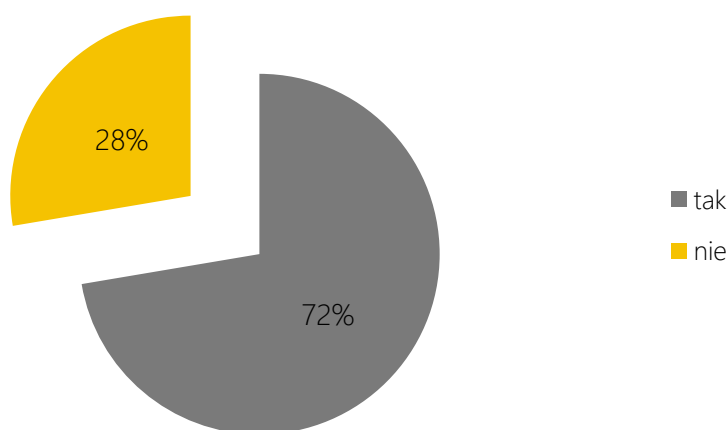
Wykres 15. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=235

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

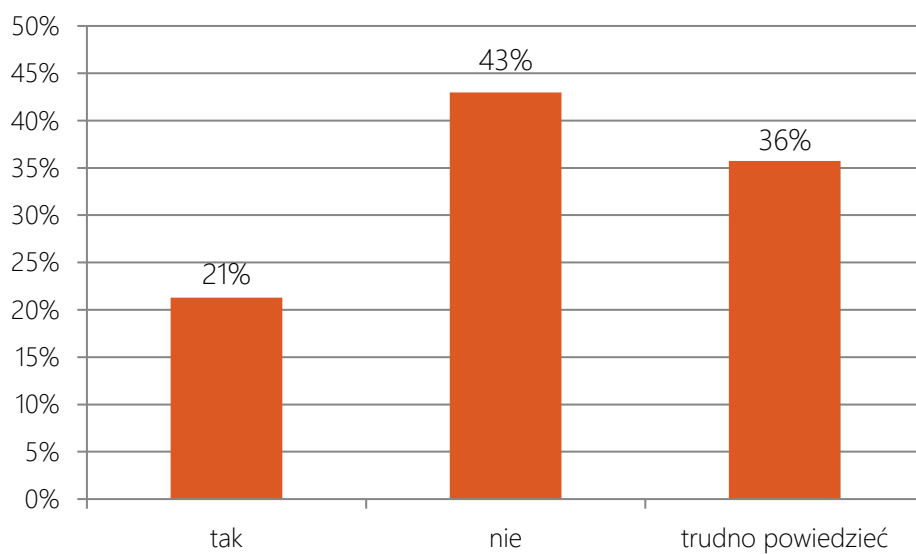
W kolejnym pytaniu uczniowie mieli odpowiedzieć, czy wiedzą czym jest zakupoholizm. Zdecydowana większość odpowiedziała twierdząco na to pytanie (72%), z kolei co czwarty respondent nie wie, czym jest to uzależnienie (28%).

Wykres 16. Czy wiesz czym jest zakupoholizm? N=235

Na znajomość osób w swoim otoczeniu, które doświadczają problemu zakupoholizmu wskazał co piąty uczeń (21%), z kolei co trzeciemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie (36%).

Wykres 17. Czy znasz w swoim najbliższym otoczeniu osoby, które doświadczają problemu
zakupoholizmu? N=235

ANALIZA WYNIKÓW BADANIA PRZEPROWADZONEGO WŚRÓD DOROSŁYCH MIESZKAŃCÓW

W niniejszym rozdziale przedstawiony został problem uzależnienia od alkoholu, papierosów, e-papierosów i narkotyków wśród dorosłych mieszkańców gminy Baranów, a także skala zjawiska przemocy, korzystania z urządzeń elektronicznych, grania w gry na pieniądze, zakupoholizmu, pracoholizmu oraz kwestii związanych z odżywianiem.

STRUKTURA BADANEJ PRÓBY

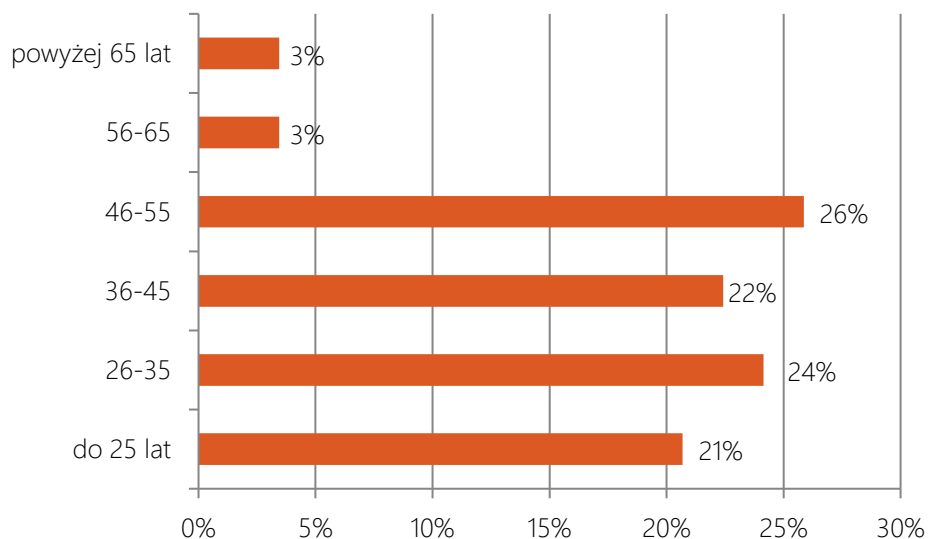
W badaniu diagnozującym problemy społeczne na terenie gminy Baranów wzięło udział 58 mieszkańców mających powyżej 18 lat. Poniżej przedstawiona została struktura badanej próby, ze względu na płeć. Można zauważyć, że pod względem liczby wypełnionych ankiet, w badaniu przewagę miały kobiety – stanowiły one 60% ogółu, natomiast mężczyźni – 40%.

Rysunek 5. Płeć: N=58

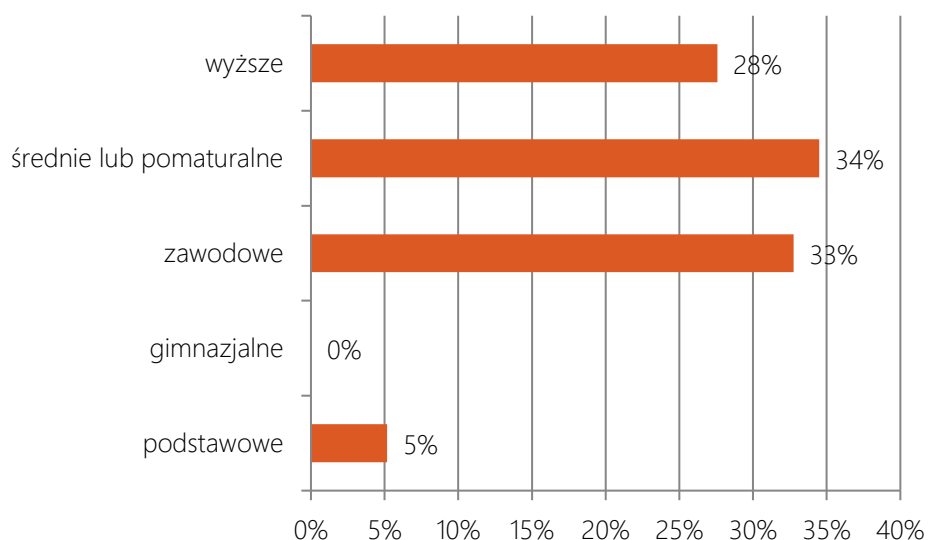
Analiza struktury badanej grupy pokazuje, iż respondenci byli zróżnicowani pod względem wieku. Najliczniejszą grupę stanowili ankietowani mający 46-55 lat (26%). Badani mający między 26-35 lat stanowili 24%, w wieku 36-45 lat – 22%, z kolei do 25 roku życia – 21%. Wśród osób biorących udział w badaniu byli również mieszkańcy mający 56-65 lat oraz powyżej 65 lat (po 3%).

Wykres 18. Wiek: N=58

Na poniższym wykresie zaprezentowane zostało wykształcenie respondentów. Największy udział w badaniu mieli dorośli mieszkańcy legitymujący się wykształceniem średnim lub pomaturalnym (34%), 33% kwestionariuszy ankiet wypełnili respondenci z wykształceniem zawodowym, z kolei co czwarty to badany posiadający wykształcenie wyższe (28%). Najmniejszy odsetek respondentów zakończył edukację na poziomie podstawowym (5%).

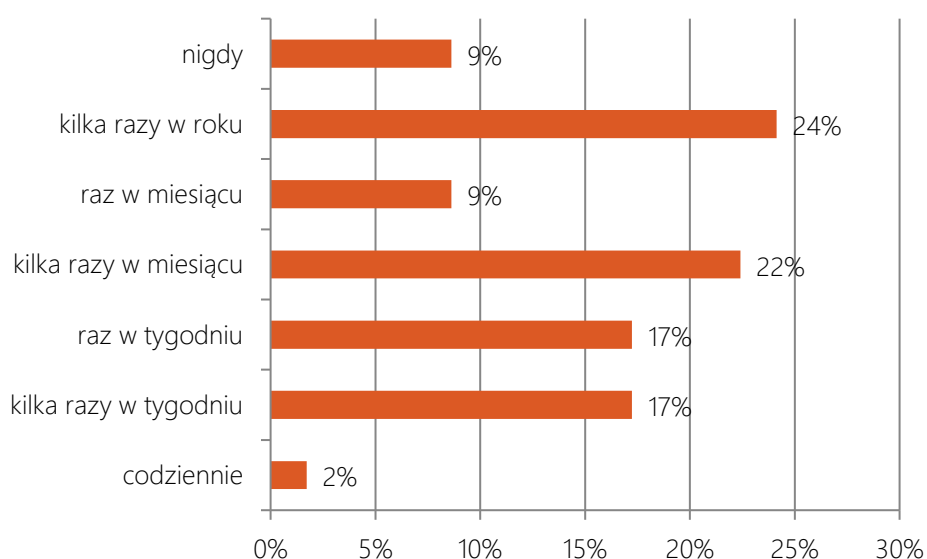
Wykres 19. Wykształcenie: N=58

PROBLEM ALKOHOLOWY

Pierwsze pytanie dotyczące uzależnienia od alkoholu odnosiło się do częstotliwości jego spożywania. Możemy zauważyć, iż po 17% sięga po alkohol kilka razy w tygodniu lub raz w tygodniu, 22% – kilka razy w miesiącu, 9% – raz w miesiącu, natomiast 2% badanych spożywa alkohol codziennie. Abstynencję zadeklarowało 9% mieszkańców, z kolei co czwarty badany sięga po alkohol okazjonalnie, tj. kilka razy w roku (24%).

Wykres 20. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=58

Poniższa tabela przedstawia ilość porcji alkoholu wypijanych przez ankietowanych w ciągu całego dnia, w którym go spożywają. Większość respondentów deklaruje, że w dniu, w którym pije alkohol wypija 1-2 porcje tego napoju (23 osoby, tj. 43%) lub 3-4 porcje (20 osób, tj. 38%). Mniej mieszkańców wskazało na 5-7 porcji (6 osób, tj. 11%) oraz 11 i więcej porcji (4 osoby, tj. 8%).

Tabela 16. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=53

Odpowiedź	%	Liczba odp.
1-2	43%	23
3-4	38%	20
5-7	11%	6
8-10	0%	0
11 i więcej	8%	4

W dalszej kolejności respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu. Na podstawie deklaracji badanych można stwierdzić, że większość mieszkańców nigdy nie pracowała w stanie nietrzeźwości (32 osoby, tj. 62%). Do takiego zachowania przyznało się 16 badanych (30%), wśród których 9 osób stwierdziło, że taka sytuacja miała miejsce raz (17%), a 7 ankietowanych przyznało, że zdarza się to sporadycznie (13%). 4 osoby odpowiadające na to pytanie nie pracują (8%).

Tabela 17. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu?
N=52

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	62%	32
raz mi się to zdarzyło	17%	9
zdarza mi się to sporadycznie	13%	7
zdarza mi się to często	0%	0
nie pracuję	8%	4

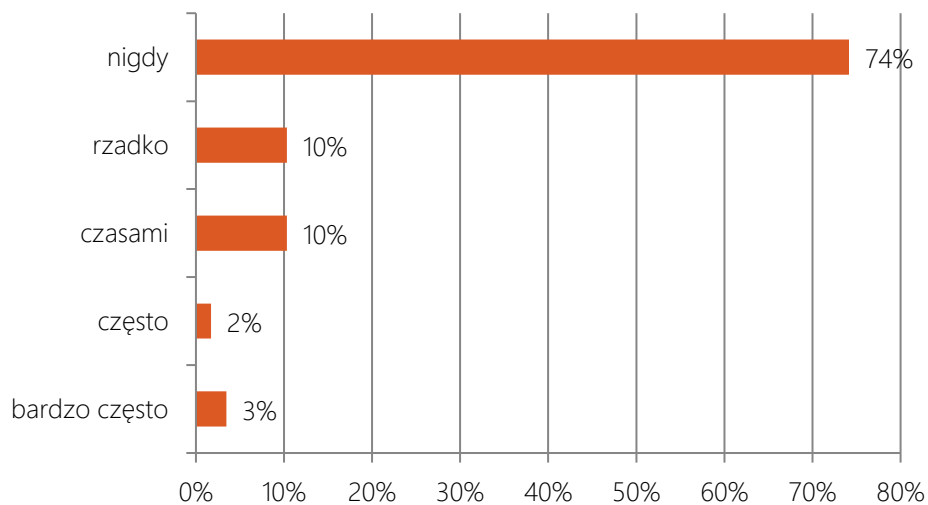
Kolejną analizowaną w Diagnozie kwestią było prowadzenie pojazdów pod wpływem alkoholu. Większość respondentów zadeklarowała, że nigdy nie kierowała pojazdem w stanie nietrzeźwości (43 osoby, tj. 81%). Na uwagę zasługuje jednak fakt, że 6 osobom zdarzyło się to raz (11%), a 1 respondentowi zdarza się to sporadycznie (2%). 3 badanych odpowiadających na to pytanie nie posiada prawa jazdy (6%).

Tabela 18. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=53

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
nigdy mi się to nie zdarzyło	81%	43
raz mi się to zdarzyło	11%	6
zdarza mi się to sporadycznie	2%	1
zdarza mi się to często	0%	0
nie posiadam prawa jazdy	6%	3

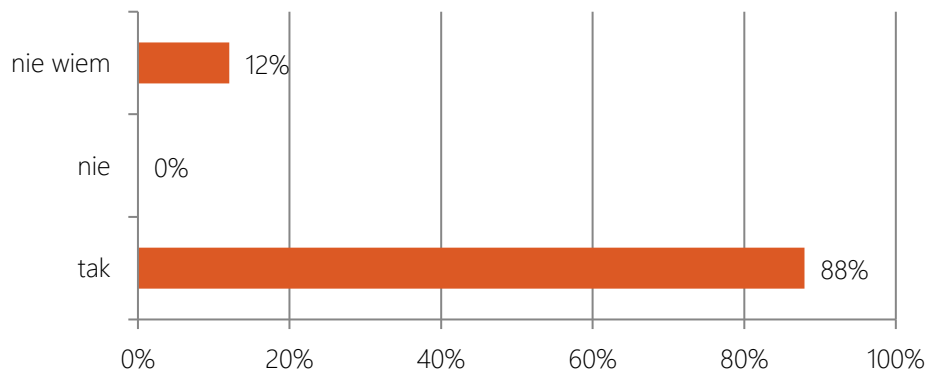
Następnym etapem badania było sprawdzenie skali problemu prowadzenia pojazdów pod wpływem alkoholu w Gminie. Jak wynika z zebranych danych 25% respondentów było świadkiem takiej sytuacji. Po 10% badanych wskazało na odpowiedź „rzadko” i „czasami”, 2% stwierdziło, że było tego świadkiem często, a 3% – bardzo często.

Wykres 21. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=58

W jednym z pytań poprosiliśmy ankietowanych o wyrażenie swojej opinii na temat wpływu spożywania alkoholu przez kobiety w ciąży na rozwój dziecka. Zebrany materiał badawczy wykazał, że wśród niektórych mieszkańców Gminy, występuje brak świadomości w tym zakresie. Odpowiedź „nie wiem” zaznaczyło 12% badanych, większość stwierdziła, że ma on wpływ na rozwój dziecka (88%), z kolei żaden z mieszkańców nie uważa, aby alkohol nie miał wpływu na rozwój dziecka w trakcie ciąży.

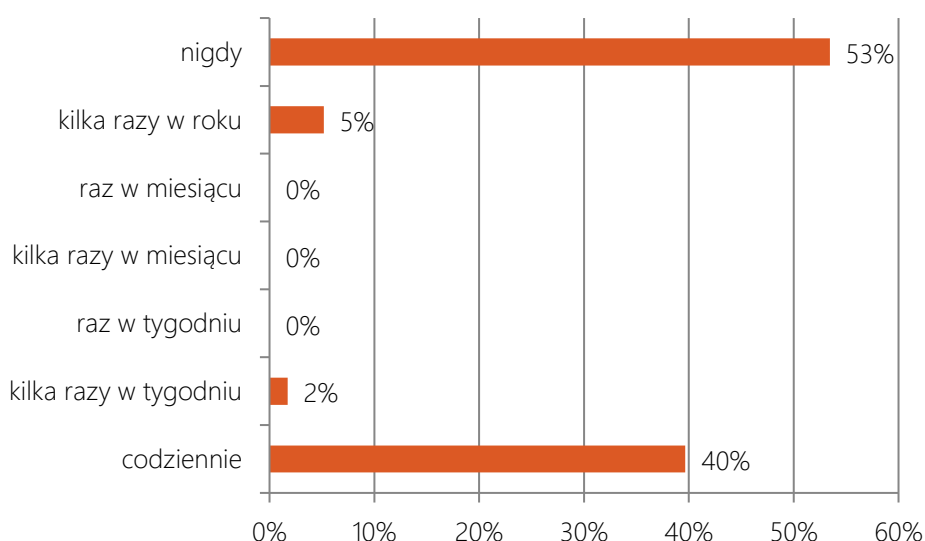
Wykres 22. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=58

PROBLEM NIKOTYNOWY

Drugi z analizowanych w Diagnozie obszarów, miał na celu zweryfikowanie skali palenia papierosów przez dorosłych mieszkańców gminy Baranów. Spośród wszystkich badanych osób, papierosy pali 47%, przy czym 5% sięga po nie kilka razy w roku, 2% – kilka razy w tygodniu, natomiast aż 40% – codziennie.

Wykres 23. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=58

W tabeli poniżej przedstawiona została ilość dziennie wypalanych, przez dorosłych mieszkańców sztuk papierosów. Na podstawie zebranych danych można zauważyć, że 5 osób nie wie ile dziennie papierosów wypala, ponieważ nie liczy ich ilości (19%), a 3 respondentów nie pali codziennie, więc miało trudność w udzieleniu odpowiedzi na to pytanie (11%). 4 badanych deklaruje, iż sięga po papierosa mniej niż 5 razy w ciągu dnia (15%), 12 ankietowanych wypala 6-15 sztuk dziennie (44%), natomiast 3 osoby palą 16-25 sztuk (11%).

Tabela 19. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=27

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nie palę codziennie	11%	3
nie wiem, nie liczę	19%	5
poniżej 5 sztuk	15%	4
6-15 sztuk	44%	12
16-25 sztuk	11%	3
więcej niż 25 sztuk	0%	0

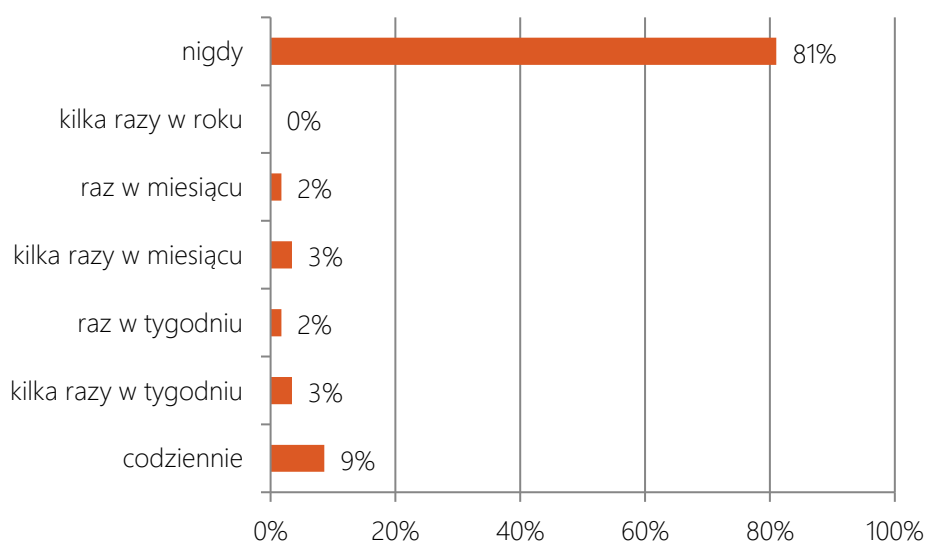
Poniższa tabela prezentuje rozkład odpowiedzi mieszkańców na pytanie o próby rzucenia przez nich palenia. Z zebranych danych wynika, że zerwać z nałogiem próbowało 18 osób (66%), w tym 9 badanych jednokrotnie, a kolejnych 9 ankietowanych wielokrotnie (po 33%). 6 palących respondentów nigdy nie próbowało rzucić palenia (22%), a 2 badanych zamierza spróbować (7%). Ponadto 1 osoba nie próbowała zerwać z nałogiem, gdyż pali okazjonalnie (4%).

Tabela 20. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=27

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nigdy nie próbowałem/am	22%	6
nie próbowałem/am, bo palę okazjonalnie	4%	1
nie, ale zamierzam spróbować	7%	2
tak, raz, ale nie udało mi się	33%	9
tak, wiele razy, ale nie udało mi się	33%	9

Kolejne pytanie zadane respondentom dotyczyło palenia elektronicznych papierosów. Zebrany materiał badawczy wykazał, że e-papierosy pali blisko co piąty dorosły mieszkaniec (19%), przy czym po 2% sięga po nie raz w miesiącu lub raz w tygodniu, po 3% pali je kilka razy w miesiącu lub kilka razy w tygodniu, a 9% – codziennie.

Wykres 24. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=58

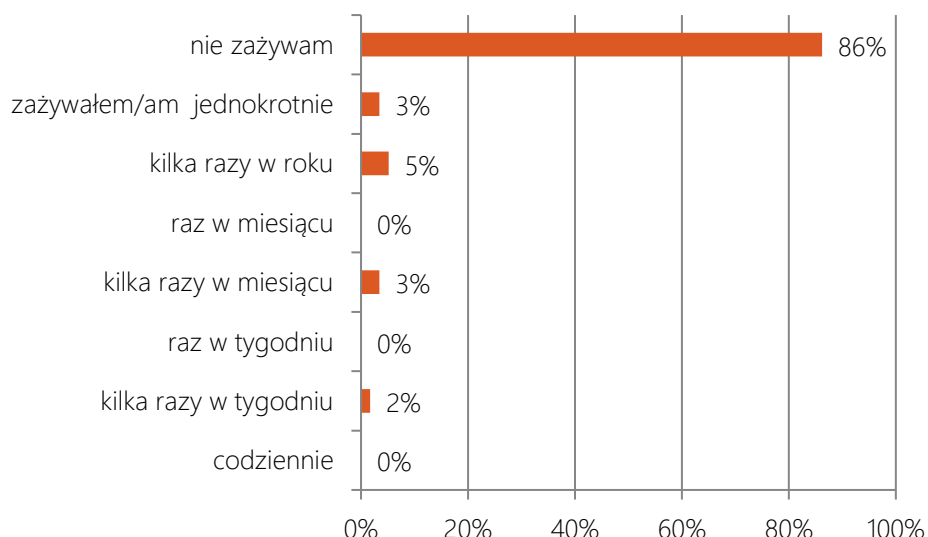

PROBLEM NARKOTYKOWY

Następnym etapem badania było zidentyfikowanie skali zażywania środków

psychoaktywnych innych niż alkohol, przez dorosłych mieszkańców Gminy. Sięgnięcie po tego typu substancje zadeklarowało 13% badanych, w tym po 3% zażywało je jednokrotnie lub robi to kilka razy w miesiącu, 5% sięga po nie kilka razy w roku, z kolei 2% zażywa środki psychoaktywne kilka razy w tygodniu.

Wykres 25. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=58

Na podstawie odpowiedzi respondentów można stwierdzić, że najczęściej zażywaną substancją przez mieszkańców gminy Baranów jest marihuana – sięgnęło po nią 7 osób (88%). Na drugim miejscu pod tym względem znalazła się amfetamina i ekstazy – po 3 osoby (po 38%), z kolei na trzecim LSD i środki nasenne – po 1 osobie (po 13%).

Tabela 21. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? N=8

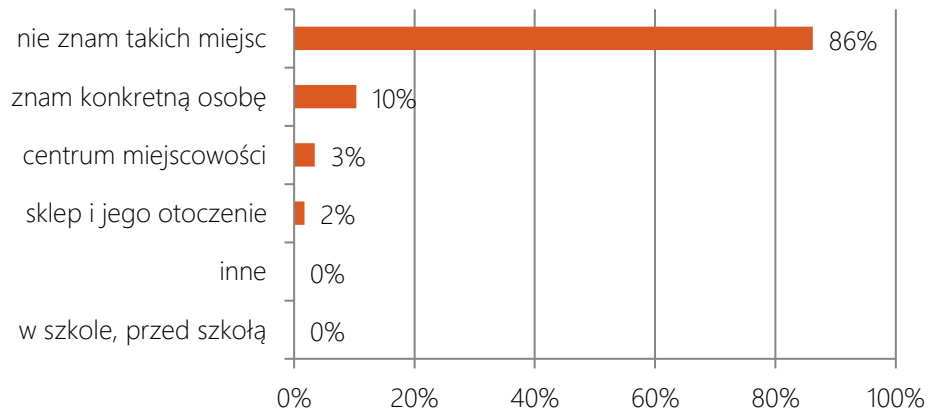
Odpowiedź	%	Liczba odp.
marihuana	88%	7
amfetamina	38%	3
ekstazy	38%	3
LSD	13%	1
środki nasenne	13%	1
dopalacze	0%	0
leki w celu odurzania się	0%	0
inne	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Respondentom zostało również zadane pytanie o znajomość konkretnych miejsc na terenie swojej miejscowości, gdzie można pozyskać narkotyki lub dopalacze. Badania

wykazały niski odsetek ankietowanych deklarujących znajomość takich miejsc (15%), przy czym większość wskazała na znajomość konkretnej osoby (10%). Mniej respondentów wyróżniło centrum miejscowości (3%) oraz sklep i jego otoczenie (2%).

Wykres 26. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=58

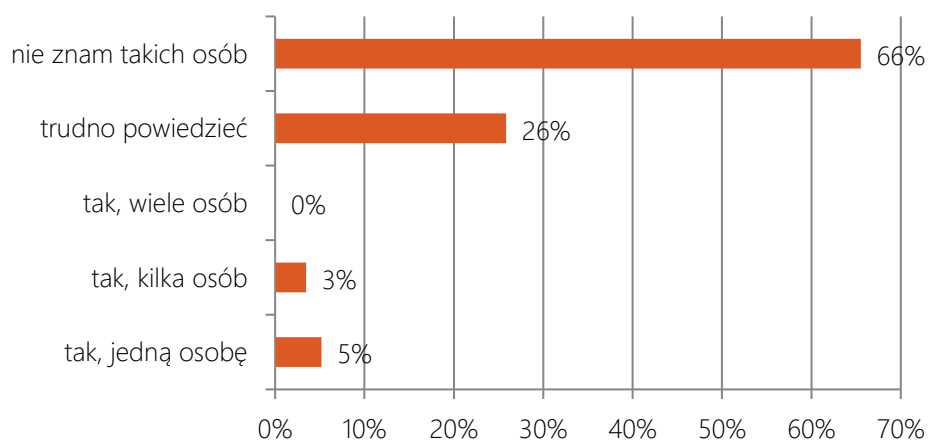

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

PROBLEM PRZEMOCY

Dalsza część raportu stanowi próbę oszacowania skali problemu przemocy wśród dorosłych mieszkańców Gminy. Poniższy wykres przedstawia odpowiedzi ankietowanych na pytanie o znajomość kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 5% odpowiedziało, że zna jedną osobę, a 3% – kilka osób. Co czwarty respondent nie jest pewien czy zna taką osobę (26%), natomiast ponad połowa badanych nie zna osób doświadczających przemocy domowej (66%).

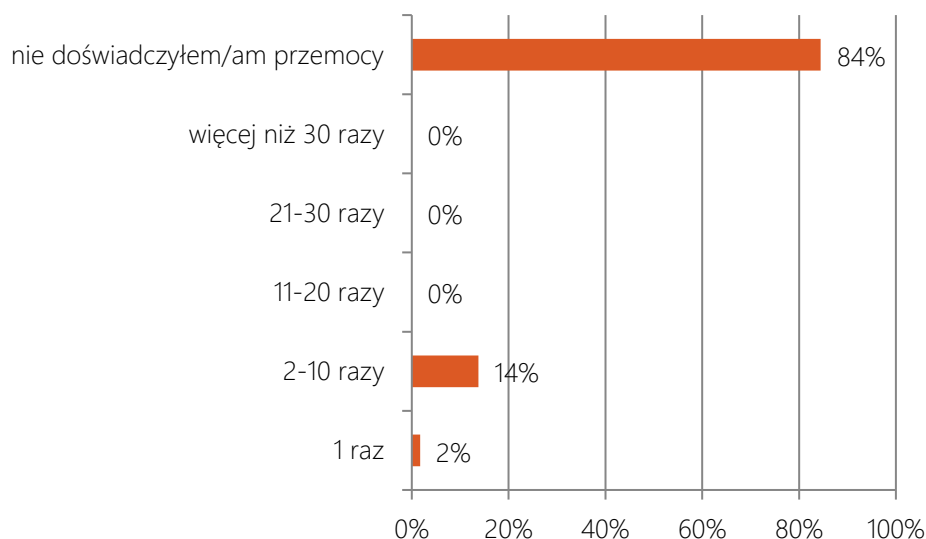
Wykres 27. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=58

Skala problemu przemocy na terenie Gminy została zweryfikowana również dzięki odpowiedziom respondentów na pytanie o to, czy zdarzyło im się doświadczyć tego

problemu w ciągu ostatniego roku. Z zebranych danych wynika, że w okresie ostatnich 12 miesięcy przed badaniem, przemoc doznało 16% mieszkańców, wśród których 2% doświadczyło jej 1 raz, natomiast 14% – 2-10 razy.

Wykres 28. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy?
N=58

Mieszkańcy, którzy przyznali, że doznali przemocy, zostali następnie poproszeni o określenie jej rodzaju. Z deklaracji ankietowanych wynika, że najczęściej doznawanym rodzajem przemocy była przemoc psychiczna – wskazało na nią 6 badanych, tj. 67%. Przemocy fizycznej doświadczyło 5 badanych (56%), natomiast przemocy seksualnej, ekonomicznej oraz zaniedbania – po 1 osobie (po 11%).

Tabela 22. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
przemoc psychiczna	67%	6
przemoc fizyczna	56%	5
przemoc seksualna	11%	1
przemoc ekonomiczna	11%	1
zaniedbanie	11%	1
mobbing	0%	0
nie wiem	0%	0

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Spytaliśmy respondentów również o to, kto stosował wobec nich przemoc. Analiza materiału badawczego wykazała, że najwięcej osób doznało przemocy ze strony

nieznajomych (4 osoby, tj. 44%) oraz kolegi/koleżanki z pracy (3 osoby, tj. 33%). Pojedyncze odpowiedzi padły na męża/żonę, pracodawcę oraz dziecko/dzieci (po 11%).

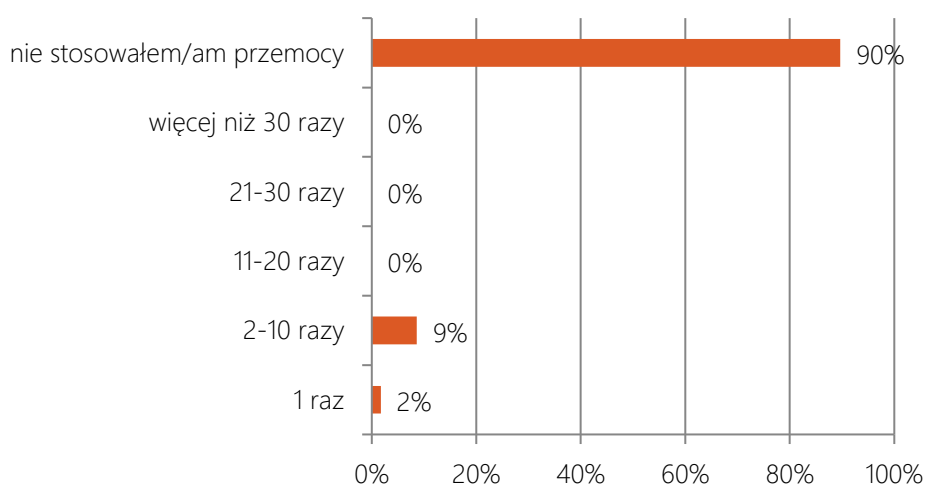
Tabela 23. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=9

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nieznajomy/a	44%	4
kolega/koleżanka z pracy	33%	3
mąż/żona	11%	1
pracodawca	11%	1
dziecko/dzieci	11%	1
mama	0%	0
tata	0%	0
partner/partnerka	0%	0
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0
inne osoby	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Zebrane w procesie badawczym dane pokazują, iż do stosowania przemocy przyznało się 11% badanych mieszkańców z gminy Baranów, spośród których 2% stosowało ją 1 raz, a 9% – 2-10 razy.

Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=58

Mieszkańcy najczęściej przyznawali się do stosowania przemocy wobec nieznajomych osób (4 osoby, tj. 67%) oraz kolegi/koleżanki z pracy (3 osoby, tj. 50%).

W dalszej kolejności wskazywano na partnera/partnerkę oraz dziecko/dzieci (po 1 osobie, tj. 17%).

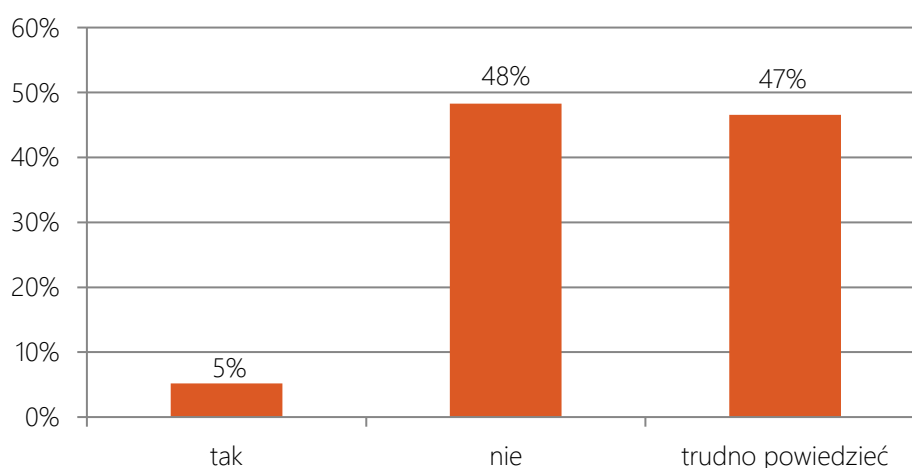
Tabela 24. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=6

Odpowiedź	%	Liczba odp.
nieznajomy/a	67%	4
kolega/koleżanka z pracy	50%	3
partner/partnerka	17%	1
dziecko/dzieci	17%	1
rodzice	0%	0
rodzeństwo	0%	0
dziadkowie	0%	0
mąż/żona	0%	0
inne	0%	0

*Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%

Kolejną analizowaną w Diagnostyce kwestią była opinia dorosłych mieszkańców Gminy, na temat stosowania kar fizycznych w stosunku do dzieci. W odniesieniu do prezentowanych danych warto zwrócić uwagę, że wśród części respondentów występuje tolerancja przemocy jako metody wychowawczej – kary fizyczne popiera 5% badanych, z kolei 47% stwierdziło, że nie ma na ten temat wiedzy. Jednoznacznie negatywnie ocenia tego typu zachowanie 48% mieszkańców.

Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=58

Aby ocenić skalę zjawiska cyberprzemocy wśród mieszkańców gminy Baranów, poprosiliśmy ankietowane osoby o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy zdarzyło im się doświadczyć, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy. Z deklaracji respondentów

wynika, że problemu tego doznało 34% badanych, w tym: 19% – wyzywania, 14% – ośmieszania/poniżania, 10% – rozsyłania ośmieszających zdjęć/filmików, 9% – podszywania się, 7% – wyłudzenia pieniędzy, 5% – grożenia/straszenia, natomiast 2% – szantażowania.

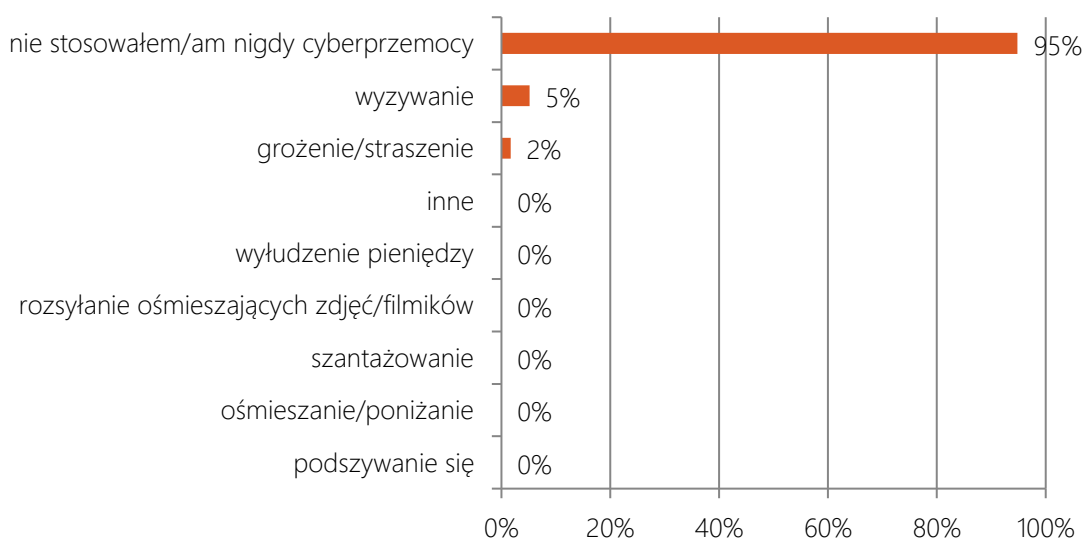
Wykres 31. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, któreś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=58

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

Do stosowania cyberprzemocy przyznało się 5% respondentów, w tym: 5% – wyzywania, natomiast 2% – grożenia/straszenia. Zdecydowana większość badanych, bo aż 95% nie stosowała cyberprzemocy.

Wykres 32. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=58

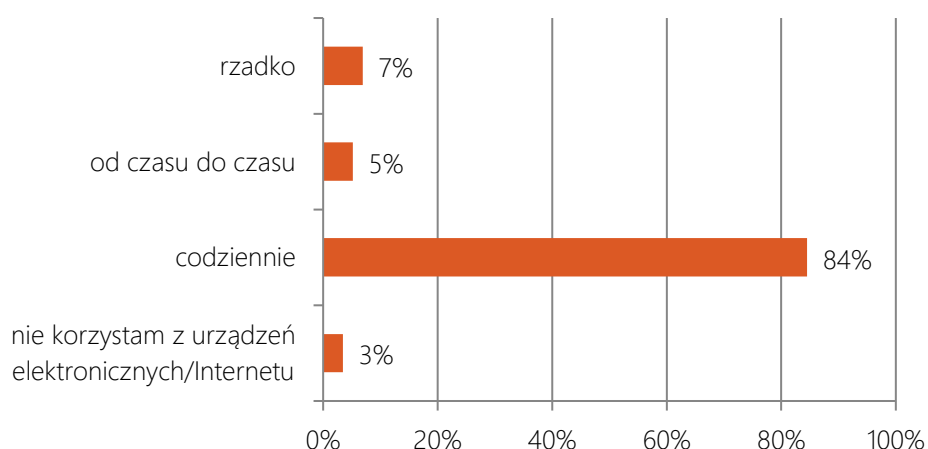

**Pytanie wielokrotnego wyboru, odpowiedzi nie sumują się do 100%*

KORZYSTANIE Z URZĄDZEŃ ELEKTRONICZNYCH

Kolejny blok pytań miał na celu sprawdzenie w jaki sposób oraz jak często mieszkańcy gminy Baranów korzystają z urządzeń elektronicznych. Zebrany materiał badawczy wykazał, iż swój czas poświęca na to większość dorosłych mieszkańców. 84% badanych robi to codziennie, 5% – od czasu do czasu, 7% – rzadko, a tylko 3% respondentów zadeklarowało, że nie korzysta z tego rodzaju urządzeń w ogóle.

Wykres 33. Jak często korzysta Pan/i z poniższych urządzeń elektronicznych i Internetu (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier)? N=58

Zadaliśmy respondentom pytanie również o to, ile czasu w ciągu dnia spędzają na korzystaniu z urządzeń elektronicznych. Najwięcej osób poświęca na to powyżej 1 godz. do 3 godz. (25 osób, tj. 45%). Do 1 godziny korzysta 15 badanych (27%), 8 respondentów – powyżej 3 godz. do 5 godz. (14%), 5 osób – powyżej 5 godz. do 7 godz. (9%), z kolei 3 respondentów poświęca na to duże ilości czasu – powyżej 7 godzin (5%).

Tabela 25. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=56

Odpowiedź	%	Liczba odp.
do 1 godziny	27%	15
powyżej 1 godziny do 3 godzin	45%	25
powyżej 3 godzin do 5 godzin	14%	8
powyżej 5 godzin do 7 godzin	9%	5
powyżej 7 godzin	5%	3

W dalszej kolejności mieszkańcy mieli odpowiedzieć na pytanie, czy zdarza się im korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie zakładali. Twierdząco

odpowiedziało 48 osób (87%), w tym: 7 badanych zdarza się to bardzo często (13%), 5 respondentom – często (9%), 20 osobom – czasami (36%), a 16 mieszkańcom – rzadko (29%).

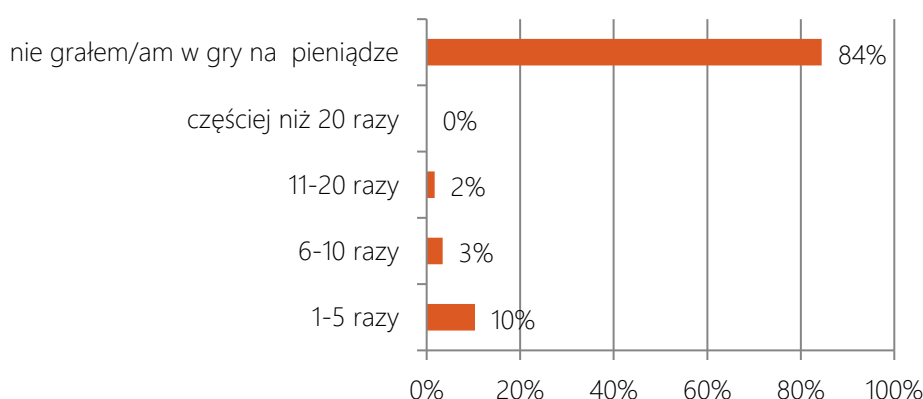
Tabela 26. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=55

Odpowiedź	%	Liczba odp.
bardzo często	13%	7
często	9%	5
czasami	36%	20
rzadko	29%	16
nigdy	13%	7

HAZARD

W celu określenia skali podejmowania zachowań hazardowych przez dorosłych mieszkańców Gminy, respondenci zostali poproszeni o udzielenie odpowiedzi na pytanie, czy grali w gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy poprzedzających badanie. Zebrany materiał badawczy wykazał, że styczność z takimi grami miało 15% dorosłych mieszkańców, wśród których 10% wskazało, że grało w nie 1-5 razy, 3% przyznało, że podejmowało się tego 6-10 razy, a 2% – 11-20 razy.

Wykres 34. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=58

Analiza danych wskazuje na to, iż co trzeci badany deklaruje granie w gry na pieniądze przeznaczając na nie niskie kwoty, tj. 1-5 zł (3 osoby, tj. 33%), a co piąty wskazał na 6-20 zł (2 osoby, tj. 22%). 1 badany jednorazowo przeznaczając na gry na pieniądze 21-50 zł (11%), z kolei 3 badanych – 51-100 zł (33%).

Tabela 27. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznaczają Pan/i na gry na pieniądze? N=9

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
1-5 zł	33%	3
6-20 zł	22%	2
21-50 zł	11%	1
51-100 zł	33%	3
powyżej 100 zł	0%	0

W kolejnym pytaniu osoby grające w gry na pieniądze miały odpowiedzieć, czy zdarzyło im się kiedykolwiek przeznaczyć na nie większą kwotę pieniężną niż wstępnie zakładali. 2 respondentów odpowiedziało twierdząco na to pytanie (25%), 3 badanych zaprzeczyło (38%), natomiast 2 osoby nie przewidują określonej kwoty na gry hazardowe (25%). 1 ankieterowi trudno było odpowiedzieć na to pytanie (13%).

Tabela 28. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=8

<i>Odpowiedź</i>	<i>%</i>	<i>Liczba odp.</i>
tak	25%	2
nie	38%	3
nie wiem	13%	1
nie przewiduję określonej kwoty	25%	2

INNE UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE

W kolejnym pytaniu badani mieli ustosunkować się do kilku stwierdzeń. Z poniższej tabeli wynika, że:

- 59% badanych podejmuje się dobrowolnej pracy dodatkowej (nadgodziny),
- 62% respondentów nawet, gdy jest w domu to myśli o pracy,
- 72% badanych zdarza się kupić więcej rzeczy niż początkowo przewidywali,
- 36% ankieterom zdarza się kupić rzeczy, które przekraczają ich możliwości finansowe,
- 45% osób „zajada” stres i intensywne emocje,
- 26% badanych kontroluje swoją wagę przez intensywne ćwiczenia i restrykcyjną dietę.

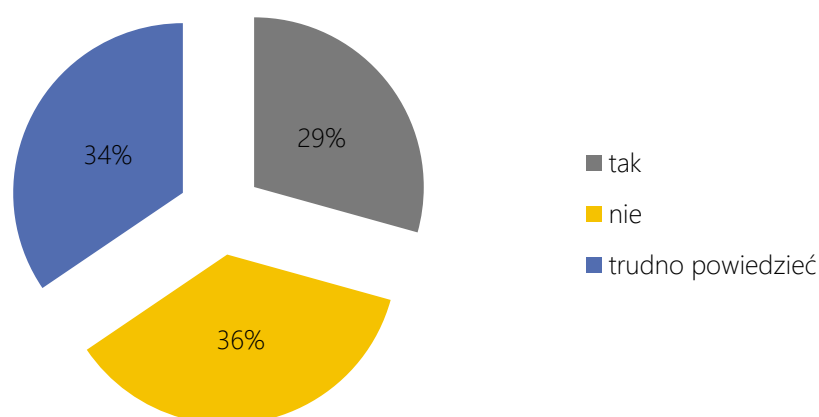
Tabela 29. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=58

	TAK	NIE
Podejmuję się dobrowolnej pracy dodatkowej (nadgodziny).	59%	41%
Nawet gdy jestem w domu, myślę o pracy.	62%	38%

Zdarza mi się kupić więcej rzeczy niż początkowo przewidywałem/am.	72%	28%
Zdarza mi się kupić rzeczy, które przekraczają moje możliwości finansowe.	36%	64%
„Zajadam” stres i intensywne emocje.	45%	55%
Kontroluję swoją wagę przez intensywne ćwiczenia i restrykcyjną dietę.	26%	74%

W dalszej kolejności zapytaliśmy respondentów o to, czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doświadczyli problemu nadwagi i otyłości. Średnio co trzeci ankietowany odpowiedział przecząco (36%) lub zaznaczył odpowiedź „trudno powiedzieć” (34%). Do doświadczenia nadwagi i otyłości w tym okresie przyznało się 29% mieszkańców.

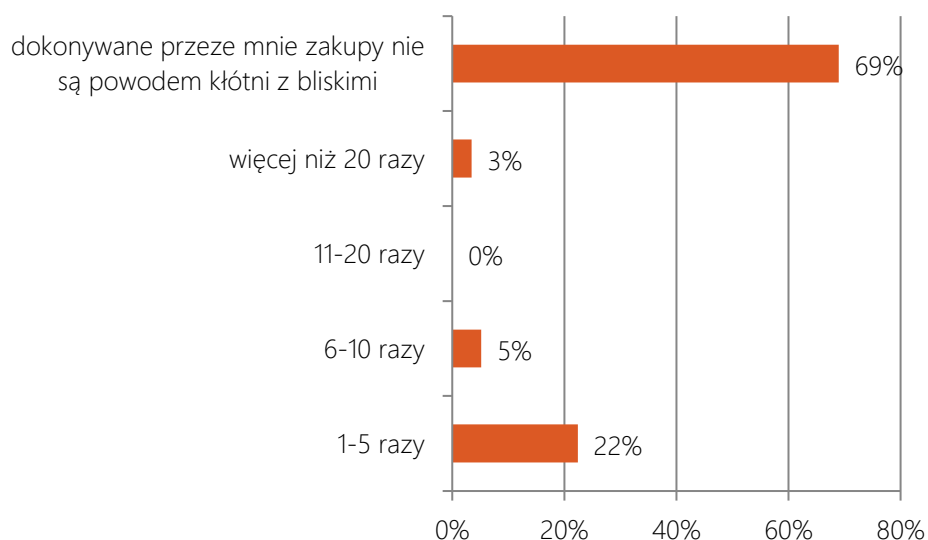
Wykres 35. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i problemu nadwagi i otyłości? N=58

Ostatnie pytanie dotyczyło problemu zakupoholizmu. Mieszkańcy mieli odpowiedzieć, jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy ich zakupy były powodem kłótni

z bliskimi. Twierdząco na to pytanie odpowiedziało 30% respondentów, w tym: 22% – 1-5 razy, 5% – 6-10 razy, z kolei 3% – więcej niż 20 razy.

Wykres 36. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy Pana/i zakupy były powodem kłótni z bliskimi? N=58

PROBLEM UZALEŻNIEŃ NA TERENIE GMINY BARANÓW

Uzależnienie od alkoholu jest chorobą chroniczną, postępującą i potencjalnie śmiertelną. Nie jest możliwe całkowite jej wyleczenie, a jedynie zahamowanie narastania jej objawów i szkód zdrowotnych. Narkomania, definiowana zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, oznacza stałe lub okresowe używanie w celach innych niż medyczne środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub nowych substancji psychoaktywnych, w wyniku czego może powstać lub powstało uzależnienie od nich. Problem narkomanii ma charakter interdyscyplinarny. Znajduje się on w polu zainteresowania różnych służb, takich jak lecznictwo, oświata, pomoc społeczna,

organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, media. Każda z nich styka się z tym zjawiskiem od innej strony.

Jedną z analizowanych kwestii są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Policji w celu przeciwdziałania problemowi uzależnienia. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia uległa zwiększeniu – w latach 2019-2020 funkcjonariusze nie zatrzymali żadnej osoby, natomiast w 2021 roku – 5 dorosłych mieszkańców Gminy. Z analizowanych danych wynika, że w omawianych latach, funkcjonariusze nie podjęli działań wobec nietrzeźwych nieletnich.

Tabela 30. Działania funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób spożywających alkohol w latach 2019-2021

rodzaj interwencji	2019	2020	2021
liczba osób zatrzymanych w pomieszczeniach policyjnych w celu wytrzeźwienia	0	0	5
liczba nietrzeźwych osób nieletnich zatrzymanych w policyjnych izbach dziecka lub odwiezionych do domu	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Wraz z rozwojem technologicznym, w świecie on-line pojawiać zaczęły się różnego rodzaju gry na pieniądze. Znacznie zwiększyło to dostępność do gier hazardowych dla młodych ludzi. Hazard on-line, w przeciwieństwie do stacjonarnych kasyn zakazanych dla nieletnich, jest dla młodych ludzi dostępny i w dużej mierze anonimowy. Niestety rozprzestrzenianie się stron internetowych oferujących różnego rodzaju gry hazardowe, stwarza dla dzieci i młodzieży realne zagrożenie. Granie w gry na pieniądze może doprowadzić do uzależnienia i związanych z tym negatywnych konsekwencji, między innymi problemów w funkcjonowaniu społecznym i zawodowym, jak poczucie wewnętrznego przymusu i myśli intruzywne, które nie pozwalają na skupienie uwagi na pracy, a także depresji, myśli i prób samobójczych, słabych wyników w nauce, problemów w relacjach rodzinnych i rówieśniczych.

Mając na uwadze potrzebę ograniczenia i przeciwdziałania zwiększeniu się skali rozpowszechnienia grania w gry na pieniądze niezbędne jest organizowanie badań pozwalających ocenić skalę zjawiska oraz dostosowywanie odpowiednich działań profilaktycznych zapobiegających występowaniu problemów w tym zakresie.

Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych, jak i młodych ludzi jest problemem powszechnym i zauważalnym na terenie gmin w całej Polsce. Wykorzystywanie Internetu i urządzeń elektronicznych stało się elementem wychowawczym dzieci, z kolei wśród młodzieży obserwowana jest znaczna skala tego problemu, gdyż pozostają oni on-

line przez znaczącą część każdego dnia. W związku z korzystaniem z nowych technologii zarówno dzieci, jak i osoby dorosłe narażone są na doświadczenie przemocy internetowej, ryzyko uzależnienia od smartfonów, a także inne, negatywne konsekwencje. Korzystanie z urządzeń elektronicznych daje dzieciom i młodzieży możliwości rozwoju, ale niesie za sobą także liczne zagrożenia – pornografię, treści pełne przemocy, *fake newsy*, ryzyko nawiązania niebezpiecznych relacji, czy też cyberprzemoc. Korzystanie z urządzeń elektronicznych, w tym z Internetu, pozostanie jedną z najczęściej podejmowanych czynności przez młodych ludzi i może determinować problemy w obszarze zdrowia fizycznego oraz psychicznego. Biorąc to pod uwagę, niezbędne jest podejmowanie działalności edukacyjnej wśród dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznego poruszania się po świecie on-line oraz uświadamianie ich na temat konsekwencji poświęcania na to dużych ilości czasu.

DZIAŁALNOŚĆ GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE BARANÓW

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie, powołana przez Wójta do wykonywania zadań Gminy w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, prowadzi swą działalność w oparciu o przepisy ustawy z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 1119 z późn. zm.). Według stanu na koniec 2021 roku Komisja liczyła 5 członków.

Dane dotyczące działań GKRPA podejmowanych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021 przedstawia poniższa tabela. W 2021 roku członkowie GKRPA przeprowadzali rozmowy ze 5 osobami uzależnionymi od alkoholu oraz 2 członkami rodzin osób uzależnionych. Nie podjęto wówczas czynności zmierzających do orzeczenia o zastosowaniu obowiązku poddania się leczeniu w placówce uzależnienia wobec osób z problemem alkoholowym, natomiast wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego wobec 1 mieszkańca Gminy. Na przestrzeni lat 2019-2021 liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy, ulegała wahaniom, a liczba członków rodzin osób uzależnionych od 2020 roku utrzymywała się na stałym poziomie. W przypadku liczby osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do zobowiązania ich poddaniu się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia

oraz liczby osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego nastąpił spadek.

Tabela 31. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021

wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	7	3	5
liczba członków rodzin osób uzależnionych, z którymi przeprowadzono rozmowy	0	2	2
liczba osób w stosunku do których podjęto czynności zmierzające do orzeczenia o zastosowaniu wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu w placówce leczenia uzależnienia	2	0	0
liczba osób, wobec których wystąpiono do sądu z wnioskiem o zobowiązanie do podjęcia leczenia odwykowego	2	0	1

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

W 2021 roku członkowie GKRPA nie kontaktowali się z osobami dotkniętymi przemocą w rodzinie, osobami stosującymi przemoc oraz świadkami takich sytuacji. W porównaniu do poprzednich lat nastąpił spadek liczby osób stosujących przemoc w rodzinie oraz ich doznających.

Tabela 32. Liczba osób dotkniętych, stosujących przemoc w rodzinie oraz ich świadków, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2019-2021

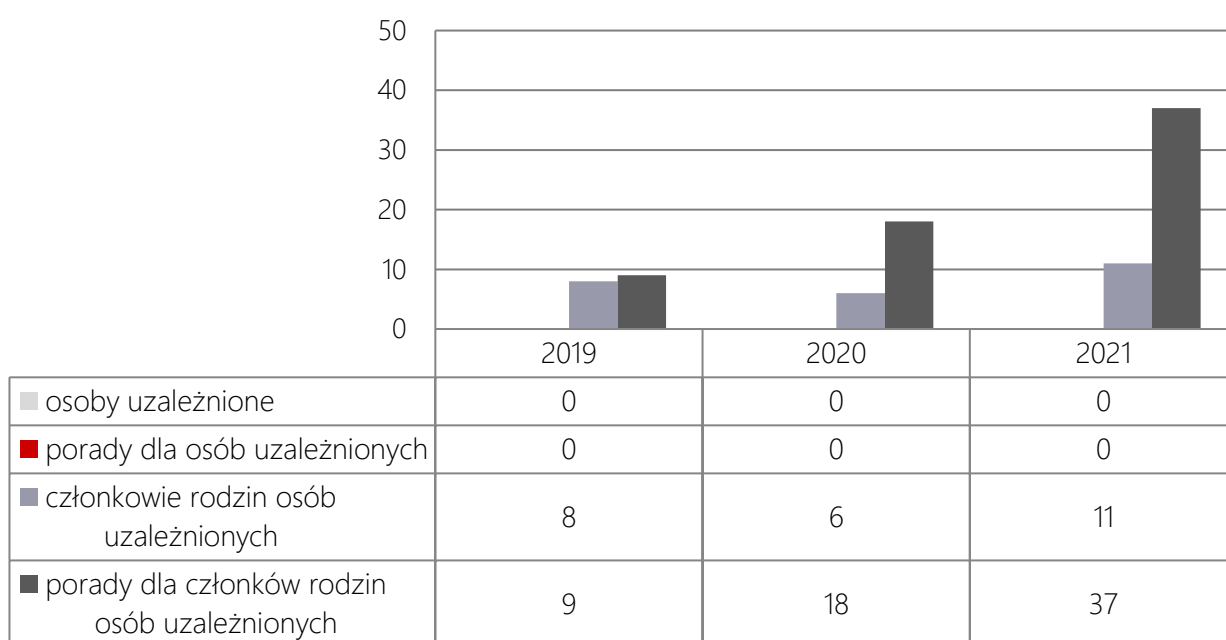
wyszczególnienie	2019	2020	2021
liczba osób stosujących przemoc, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	3	2	0
liczba osób doznających przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	3	1	0
liczba świadków przemocy, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA	0	0	0

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie gminy Baranów osoby doświadczające sytuacji kryzysowych mogą uzyskać pomoc i wsparcie w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym. W 2021 roku, Punkt czynny był średnio przez 17 godzin w miesiącu.

W 2021 roku w Punkcie nie udzielono porad osobom z problemem alkoholowym, z kolei w przypadku dorosłych członków rodziny osoby z problemem alkoholowym udzielono 37 porad 11 osobom. Na przestrzeni analizowanych lat zauważalny jest wzrost w zakresie liczby porad świadczonych członkom rodzin osób z problemem alkoholowym. W latach 2019-2021 nie udzielono porad dla żadnej osoby uzależnionej z terenu Gminy.

Wykres 37. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2019-2021

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na terenie Gminy nie działa żadna samopomocowa grupa wsparcia dla osób z problemem alkoholowym (AA), a także samopomocowa grupa wsparcia dla dorosłych członków rodzin z problemem alkoholowym (AI-Anon).

W zakresie działalności profilaktycznej, Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie inicjuje działania edukacyjne, skierowane w szczególności do dzieci.

Wśród innych działań podejmowanych w 2021 roku w ramach lokalnej działalności profilaktycznej należy wskazać jednorazowe prelekcje, pogadanki, w których uczestniczyło 258 osób oraz konkursy, w których wzięły udział 154 osoby.

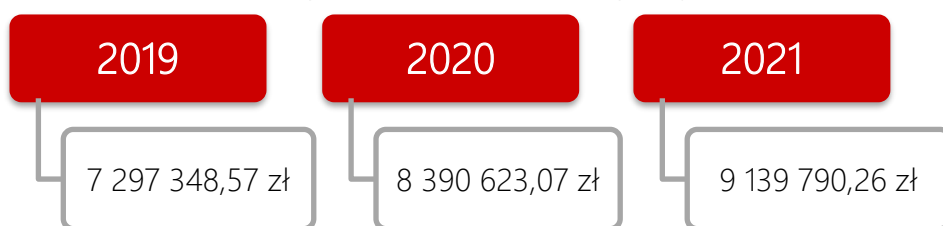
Niemniej, w latach 2019-2021 na terenie Gminy nie były prowadzone programy profilaktyczne rekomendowane w ramach Systemu Rekomendacji Programów Profilaktycznych i Promocji Zdrowia Psychicznego prowadzonego przez PARPA.

RYNEK ALKOHOLOWY W GMINIE BARANÓW

Alkoholizm jest jednym z najpoważniejszych współczesnych problemów społecznych. Według Światowej Organizacji Zdrowia alkohol znajduje się na trzecim miejscu wśród czynników ryzyka dla zdrowia populacji, a ponad 60 rodzajów chorób i urazów ma związek z używaniem alkoholu. Według szacunków Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych kilkanaście procent dorosłych Polaków spożywa alkohol problemowo. Szacuje się, że w grupie tej znajduje się ok. 600 tys. osób uzależnionych oraz ponad 2,5 mln osób pijących alkohol szkodliwie.

W 2021 roku wartość alkoholu sprzedanego na terenie gminy Baranów wyniosła łącznie 9 139 790,26 zł, w tym 3 754 929,18 zł o zawartości alkoholu do 4,5% (oraz piwa), 545 818,33 zł o zawartości alkoholu od 4,5% do 18% (z wyjątkiem piwa), a także 4 839 042,75 zł o zawartości alkoholu powyżej 18%. Są to wartości zadeklarowane w corocznym sprawozdaniu z działalności samorządu gminy w zakresie profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1. Można zauważyć, że wartość sprzedanego alkoholu w stosunku do 2019 roku wzrosła o 25,2%.

Rysunek 6. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Baranów w latach 2019-2021

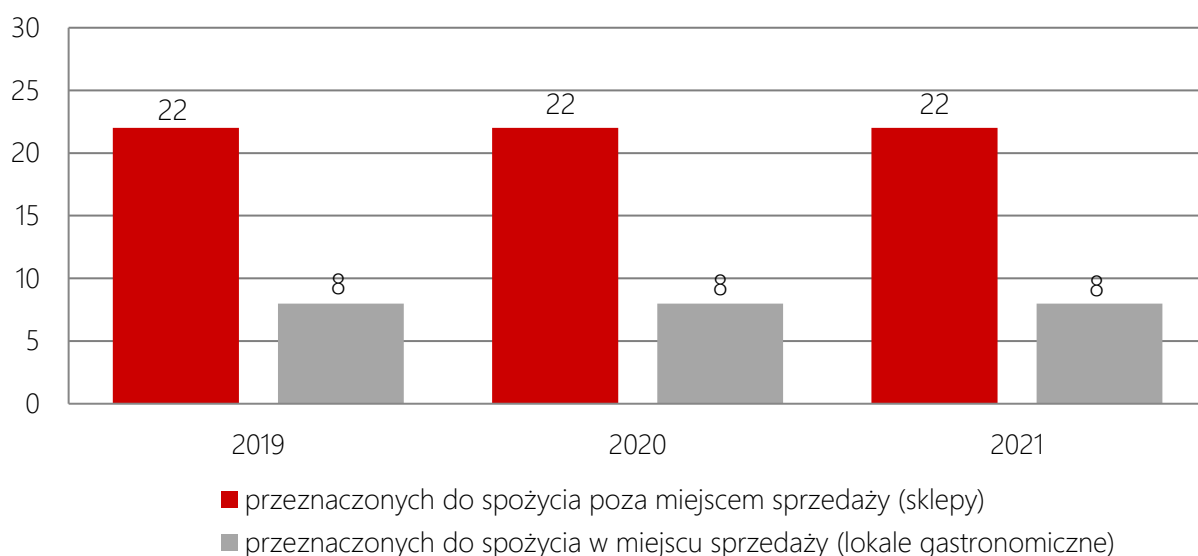

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

Na przestrzeni lat 2019-2021 na terenie gminy Baranów działalność prowadziło łącznie 30 punktów sprzedaży napojów alkoholowych, w tym 22 przeznaczone do spożycia poza miejscem sprzedaży i 8 przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży.

Wykres 38. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Baranów na przestrzeni lat 2019-2021

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

Źródło: Sprawozdanie z działalności samorządów gminnych w zakresie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych PARPA-G1 za 2019, 2020 i 2021 rok

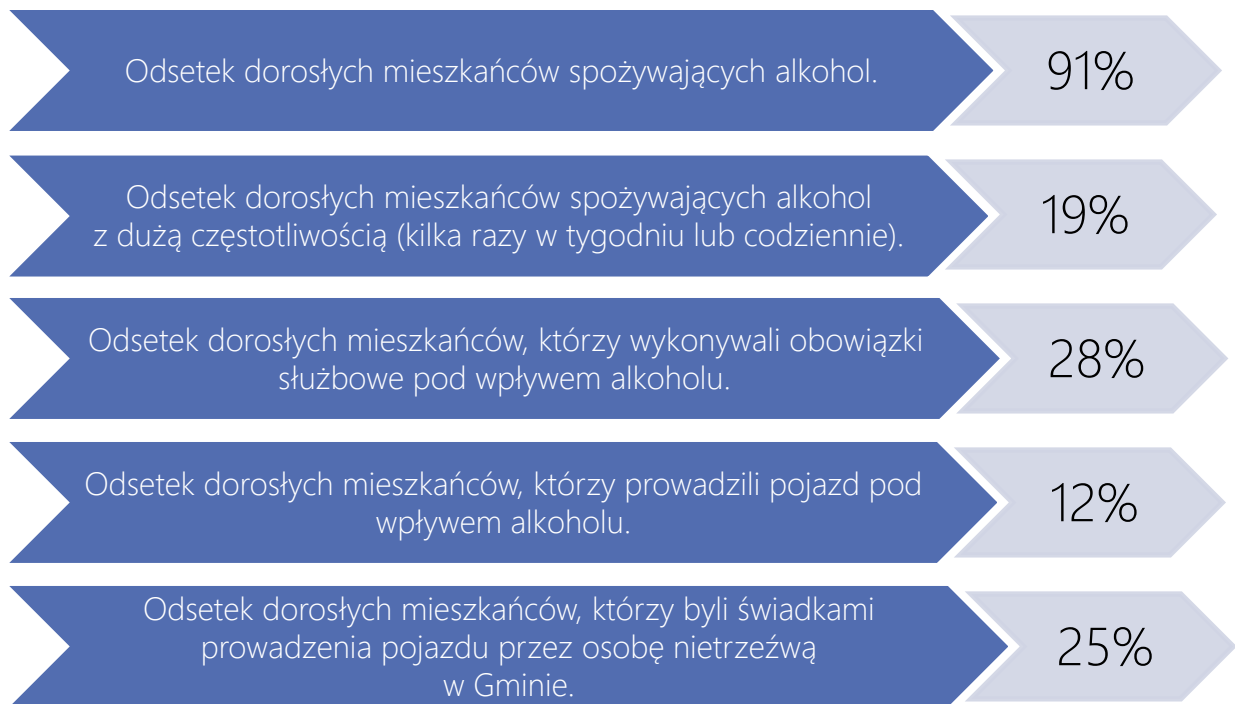
SYNTEZA WYNIKÓW BADAŃ ANKIETOWYCH

Niniejszy rozdział przedstawia syntezę wyników badań społecznych przeprowadzonych w 2022 roku na terenie gminy Baranów, mających na celu identyfikację występujących wśród mieszkańców problemów społecznych. Badanie obejmowało przede wszystkim kwestie stosowania substancji psychoaktywnych oraz uzależnień, w tym od alkoholu i narkotyków/dopalaczy, a także uzależnień behawioralnych⁹.

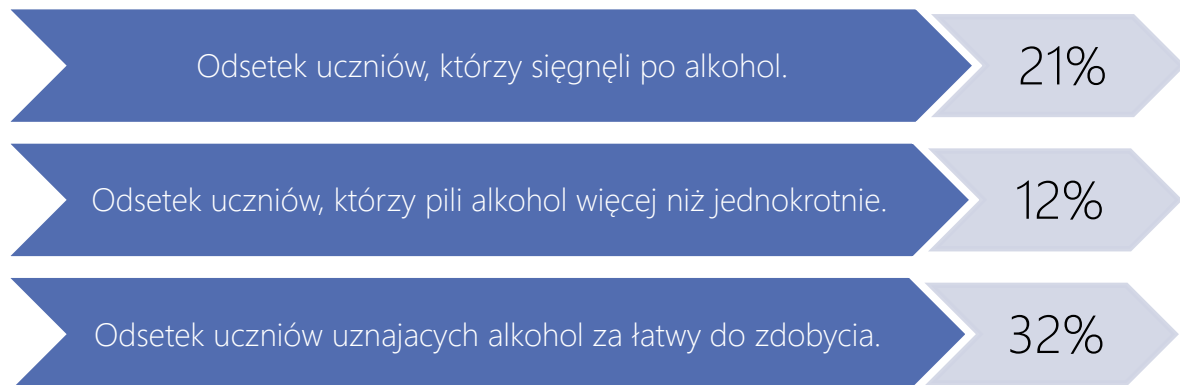
Problem alkoholowy wśród dorosłych mieszkańców

⁹ Wartości procentowe odnoszą się do całej próby badawczej uczniów i mieszkańców.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

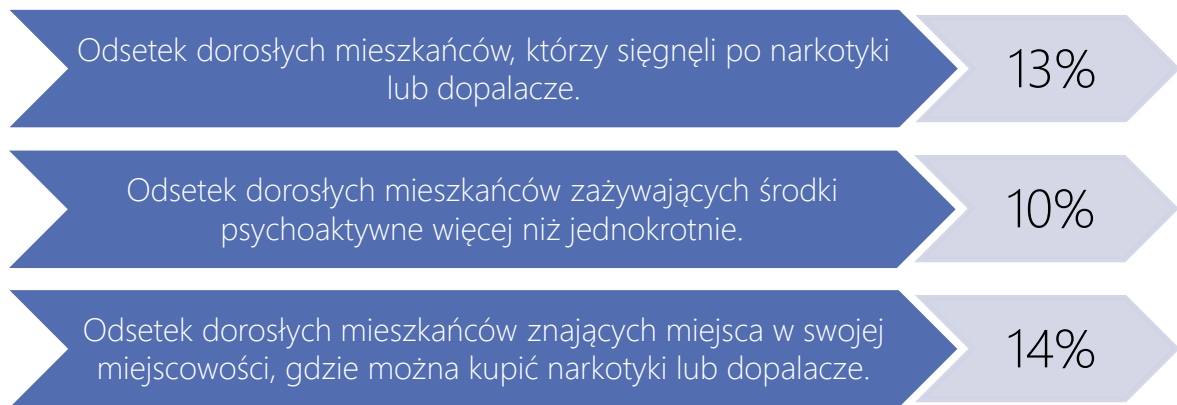

Problem alkoholowy wśród uczniów

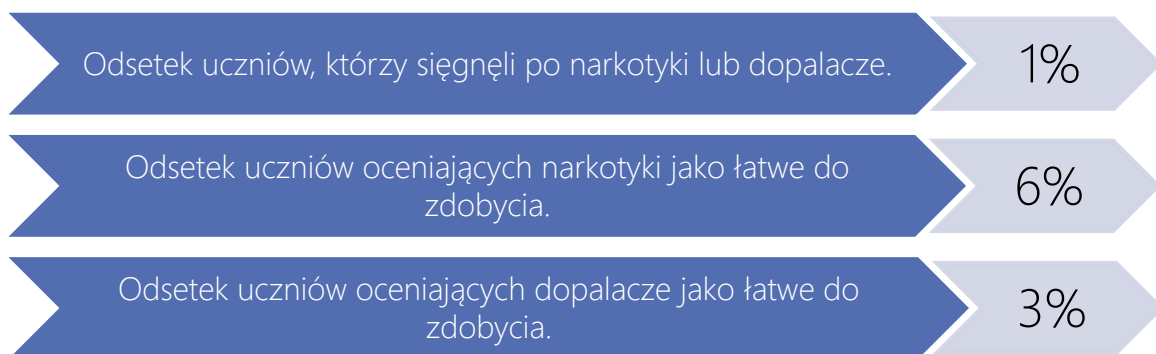

Problem narkotykowy wśród dorosłych mieszkańców

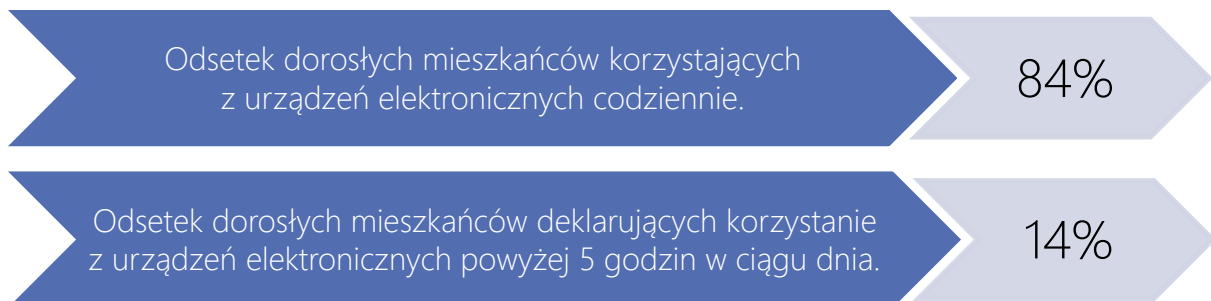
Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

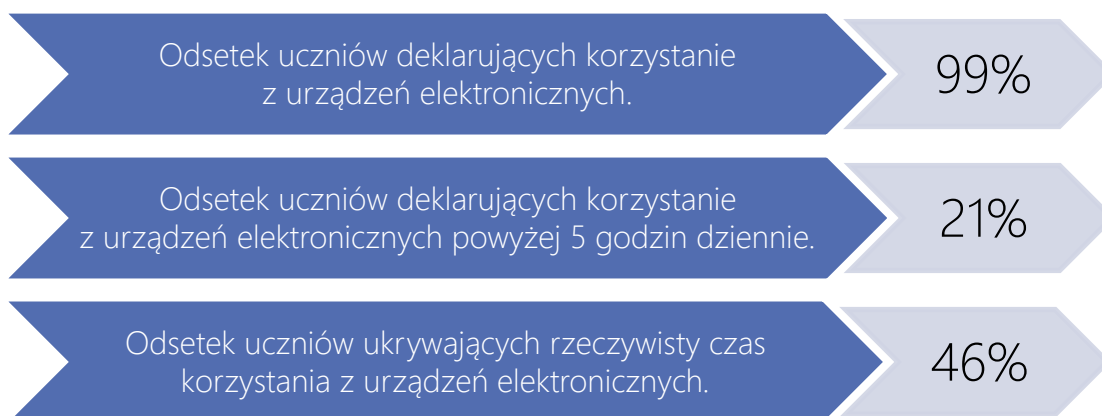
Problem narkotykowy wśród uczniów

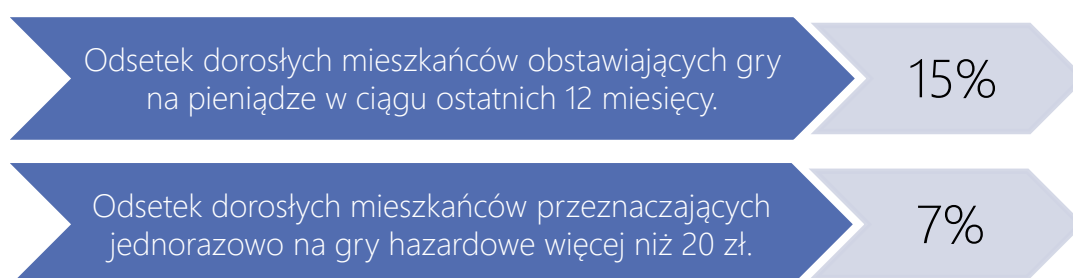
Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród dorosłych mieszkańców

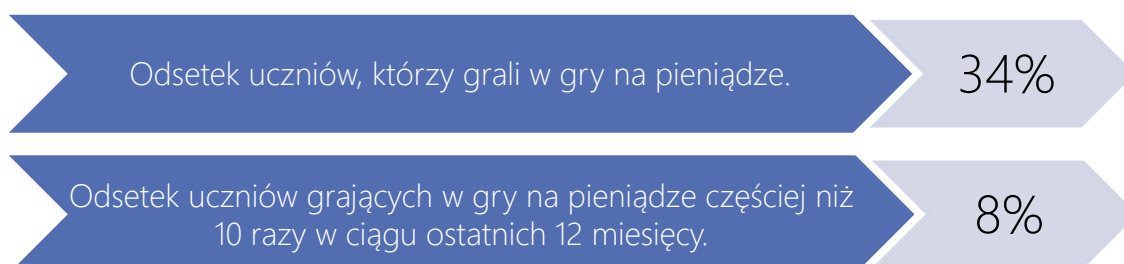
Korzystanie z urządzeń elektronicznych wśród uczniów

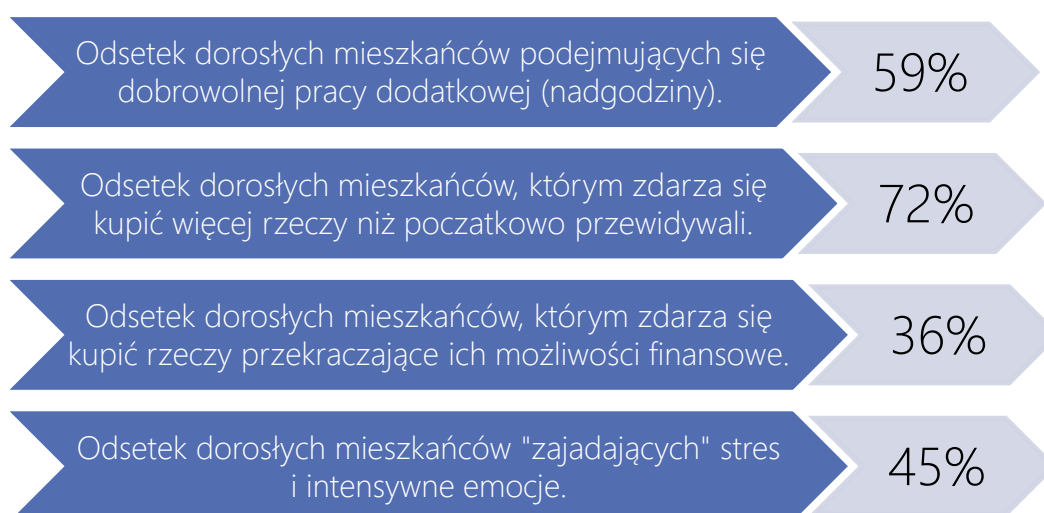
Granie w gry na pieniądze wśród dorosłych mieszkańców

Granie w gry na pieniądze wśród uczniów

Pozostałe uzależnienia behawioralne w opinii dorosłych mieszkańców

CELE, ZADANIA I REALIZATORZY PROGRAMU

Celem głównym Programu jest:

Celem głównym programu jest przeciwdziałanie powstawaniu problemów alkoholowych, narkotykowych oraz wynikających z uzależnień behawioralnych, jak również zwiększenie świadomości mieszkańców Gminy w tym zakresie.

Celami operacyjnymi Programu są:

1. Ograniczenie spożycia napojów alkoholowych oraz innych substancji psychoaktywnych.
2. Wdrażanie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży.
3. Zwiększenie skuteczności i dostępności terapii dla osób uzależnionych od alkoholu.
4. Podnoszenie kompetencji i kwalifikacji członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, a także pozostałych podmiotów, których działalność służy przeciwdziałaniu i rozwiązywaniu problemów uzależnień.
5. Stałe monitorowanie skali problemów uzależnień w Gminie i rozpoznawanie środowisk dotkniętych tym problemem oraz szczególnie zagrożonych uzależnieniami.

Cele operacyjne Programu postawione na podstawie zidentyfikowanych potrzeby.

- Ograniczanie skali spożywania alkoholu oraz zażywania substancji psychoaktywnych zarówno przez dzieci i młodzież, jak i dorosłych mieszkańców.
- Zmniejszanie dostępności do substancji psychoaktywnych na terenie Gminy, zwłaszcza w przypadku dzieci i młodzieży.
- Opóźnienie wieku inicjacji alkoholowej przez dzieci i młodzież.
- Promowanie wiedzy odnośnie negatywnych skutków spożywania alkoholu i narkotyków, a także udostępnianie informacji na temat możliwości uzyskania wsparcia.
- Podniesienie skuteczności systemu motywowania do podjęcia i kontynuowania leczenia odwykowego osób uzależnionych.
- Wczesna diagnoza problemu uzależnień behawioralnych w Gminie.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

- Zwiększenie form wsparcia dla osób zmagających się z problemem uzależnień behawioralnych.
- Profilaktyka podejmowania niekontrolowanych zachowań i czynności przez dzieci i młodzież oraz dorosłych mieszkańców Gminy.
- Systematyczna ocena stanu zagrożenia problemem alkoholowym i narkotykowym oraz skali problemu uzależnień behawioralnych na terenie Gminy.

Lp.	Zadanie	Wskaźnik	Realizatorzy
1.	Prowadzenie dla dzieci i młodzieży programów z zakresu profilaktyki alkoholizmu i narkomanii, uzależnień behawioralnych, przeciwdziałania przemocy, promocji zdrowia oraz bezpieczeństwa.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, placówki oświatowe, PP, NGO.
2.	Rozwijanie oferty alternatywnych i atrakcyjnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży oraz promowanie uczestnictwa w nich.	Liczba dostępnych miejsc spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży. Liczba działań podjętych w celu promowania udziału w alternatywnych formach spędzania czasu wolnego.	UG, GBP, NGO, placówki oświatowe.
3.	Organizowanie i dofinansowanie warsztatów programów profilaktycznych dotyczących używania substancji psychoaktywnych ze szczególnym uwzględnieniem programów rekomendowanych przez KCPU, ORE, IPiN.	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UG, GKRPA, placówki oświatowe.
4.	Organizowanie oraz dofinansowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców w zakresie profilaktyki używania alkoholu oraz substancji	Liczba zorganizowanych/ dofinansowanych programów/warsztatów profilaktycznych. Liczba uczestników.	UG, GKRPA, placówki oświatowe, GOPS, NGO.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

	psychoaktywnych przez dzieci i młodzież.		
5.	Uczestnictwo w regionalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych obejmujących zagadnienia związane z profilaktyką i przeciwdziałaniem alkoholizmowi oraz narkomanii.	Liczba kampanii, w których uczestniczyła Gmina. Szacunkowa liczba odbiorców kampanii.	UG, GKRPA, placówki oświatowe, GOPS, placówki ochrony zdrowia, PP, PPP, PCPR, NGO.
6.	Organizowanie zajęć opiekuńczo-wychowawczych, psychologicznych, socjoterapeutycznych, profilaktycznych oraz z zakresu terapii pedagogicznej dla dzieci i młodzieży.	Liczba dzieci objętych wsparciem.	UG, GOPS, placówki oświatowe, PPP, PP, NGO.
7.	Popularyzowanie informacji z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów uzależnień oraz promocji zdrowia za pośrednictwem ulotek, broszur i plakatów.	Liczba i nakład materiałów informacyjno-edukacyjnych i promocyjnych.	UG, placówki oświatowe, GOPS, GKRPA, NGO, GBP, placówki ochrony zdrowia.
8.	Organizowanie konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień.	Liczba uczestników konkursów promujących zdrowie, aktywność ruchową, bezpieczeństwo i profilaktykę uzależnień. Liczba zorganizowanych konkursów.	GOPS, GKRPA, PP, NGO, UG, placówki oświatowe, GBP.
9.	Popularyzowanie informacji dotyczących FAS (Alkoholowy Zespół Płodowy) oraz FASD (Spektrum Płodowych Zaburzeń Płodowych) wśród dorosłych mieszkańców oraz starszych uczniów, poprzez dystrybucję materiałów edukacyjnych i organizowanie pogadanek.	Szacunkowa liczba odbiorców materiałów edukacyjnych. Liczba uczestników pogadanek.	UG, GOPS, GKRPA, NGO, PPP, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, GBP.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

10.	Współpraca z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Zespołem Interdyscyplinarnym, Policją, instytucjami oświatowymi i kulturalnymi, kościołami i związkami wyznaniowymi oraz stowarzyszeniami działającymi na terenie Gminy, w zakresie propagowania zasad trzeźwości i promocji zdrowia.	Liczba działań podjętych we współpracy z podmiotami działającymi na terenie Gminy, w zakresie wzmacniania abstynencji i promowania jej.	UG, GKRPA, NGO, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, ZI, GOPS, PP, GBP.
11.	Organizowanie i udział w szkoleniach z zakresu profilaktyki uzależnień, przeciwdziałania przemocy i ochrony zdrowia dla osób i podmiotów świadczących pomoc i wsparcie mieszkańcom w kryzysie.	Liczba zorganizowanych szkoleń z zakresu profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy. Liczba uczestników szkoleń.	UG, GKRPA, ZI, GOPS, PP.
12.	Doposażenie GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu.	Kwota doposażenia GKRPA w sprzęt, materiały niezbędne do zapewnienia realizacji zadań Programu. Liczba zakupionych przedmiotów/ sprzętu/materiałów i innych niezbędnych do realizacji zadań rzeczy.	UG.
13.	Prowadzenie kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych w zakresie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu nieletnim.	Liczba przeprowadzonych kontroli punktów sprzedaży i podawania napojów alkoholowych.	GKRPA, UG.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

14.	Podejmowanie działań pokontrolnych, a w razie konieczności interwencji w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych.	Liczba wydanych zaleceń pokontrolnych.	GKRPA, UG.
15.	Opiniowanie wniosków związanych z wydawaniem zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych w zakresie zgodności lokalizacji punktu sprzedaży z przepisami prawa miejscowego.	Liczba wydanych opinii (postanowień) o lokalizacji punktu sprzedaży.	GKRPA.
16.	Podejmowanie czynności zmierzających do podjęcia leczenia odwykowego przez osoby zgłoszone do Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych: przyjmowanie i rejestrowanie zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego, przeprowadzanie rozmów w sprawach osób nadużywających alkoholu, motywowanie osób uzależnionych od alkoholu do podjęcia leczenia odwykowego.	Liczba zgłoszeń w sprawie leczenia odwykowego. Liczba osób, z którymi członkowie GKRPA przeprowadzili rozmowy interwencyjno-motywuujące do podjęcia leczenia odwykowego. Liczba osób zmotywowanych do dobrowolnego leczenia odwykowego. Liczba osób, które zakończyły leczenie odwykowe.	GKRPA, UG.
17.	Podejmowanie czynności zmierzających do orzeczenia wobec osoby uzależnionej od alkoholu obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu: zlecenie przeprowadzania badań przez zespół biegłych w przedmiocie uzależnienia od alkoholu, kierowanie wniosków do sądu o nałożenie obowiązku leczenia	Liczba osób skierowanych na badanie przez biegłego i liczba wydanych opinii w przedmiocie uzależnienia od alkoholu. Liczba wniosków wniesionych do sądu w sprawie orzeczenia	GKRPA.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

	w zakładzie leczenia odwykowego, wnoszenie środków odwoławczych od orzeczeń sądów i instancji w sprawach o zobowiązanie do leczenia, występowanie członków Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w charakterze strony przed sądem w sprawach o leczenie odwykowe, zakładanie „Niebieskich Kart” i przekazywanie ich do Zespołu Interdyscyplinarnego, powiadomienie Komendy Powiatowej Policji lub prokuratury o podejrzeniu stosowania przemocy.	obowiązku leczenia odwykowego. Liczba założonych „Niebieskich Kart”.	
18.	Organizowanie wsparcia i pomocy osobom z problemem alkoholowym, narkotykowym i uzależnień behawioralnych.	Liczba podmiotów zaangażowanych w pomoc osobom uzależnionym. Liczba zorganizowanych działań wspierających osoby z problemem narkotykowym, alkoholowym i uzależnień behawioralnych.	UG, NGO, PKI, GKRPA, GOPS.
19.	Tworzenie warunków do powstawania stowarzyszeń trzeźwościowych, grup samopomocowych dla osób uzależnionych (AA) oraz grup dla osób współuzależnionych (AI-Anon).	Liczba osób objętych działaniami grup samopomocowych. Liczba organizacji pozarządowych w zakresie profilaktyki uzależnień.	UG, GKRPA, NGO.
20.	Kontynuowanie prowadzenia Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób	Liczba osób korzystających z pomocy Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego.	UG, GKRPA.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

	uzależnionych i ich rodzin na terenie Gminy.	Liczba udzielonych porad.	
21.	Prowadzenie działań w ramach procedury „Niebieskie Karty”.	Liczba realizowanych procedur „Niebieskie Karty” prowadzonych przez Zespół Interdyscyplinarny.	ZI, GOPS, PP.
22.	Rozwijanie umiejętności psychospołecznych dzieci poprzez prowadzenie programów z zakresu profilaktyki uzależnień behawioralnych, a w szczególności realizowanie programów rekomendowanych przez Ministerstwo Zdrowia.	Liczba zorganizowanych programów profilaktycznych. Liczba uczestników programów.	UG, GKRPA, placówki oświatowe, NGO.
23.	Organizowanie dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz uczniów szkół podstawowych pogadań na temat niebezpieczeństw w sieci.	Liczba zorganizowanych pogadań. Liczba dzieci uczestniczących w zajęciach.	UG, GKRPA, placówki oświatowe.
24.	Organizowanie warsztatów informacyjno-edukacyjnych dla rodziców i nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień behawioralnych wśród dzieci i młodzieży, w szczególności na temat wzmacniania czynników chroniących i eliminowania czynników ryzyka.	Liczba zorganizowanych warsztatów. Liczba rodziców/nauczycieli uczestniczących w warsztatach.	UG, GKRPA, placówki oświatowe, GOPS.
25.	Podnoszenie umiejętności i kompetencji zawodowych osób zajmujących się wsparciem osób uzależnionych (m.in. szkolenie dla pedagogów i wychowawców z zakresu realizacji programów rekomendowanych).	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach/konferencjach, itp. w celu podniesienia umiejętności i kompetencji.	UG, GKRPA, placówki oświatowe, GOPS, placówki ochrony zdrowia, PPP, PP, PCPR, NGO, KCPU.
26.	Upowszechnianie wiedzy wśród mieszkańców i uczniów na temat	Liczba opublikowanych artykułów.	UG, GOPS, GKRPA, placówki ochrony

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

	możliwości otrzymania wsparcia w przypadku doświadczenia problemu uzależnień behawioralnych, poprzez publikowanie artykułów na stronach internetowych Gminy oraz kolportaż materiałów informacyjno-edukacyjnych (np. broszura, ulotki).	Liczba upowszechnionych broszur/ulotek.	zdrowia, placówki oświatowe, NGO, GBP.
27.	Udzielanie pomocy psychologiczno-pedagogicznej dzieciom i młodzieży w szkołach.	Poprawa dobrostanu psychicznego dzieci i młodzieży.	UG, GOPS, PPP, placówki oświatowe.
28.	Współpraca międzyinstytucjonalna w zakresie wymiany informacji dotyczących polityki antyalkoholowej, antynarkotykowej oraz przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym, a także działań pomocowych.	Liczba instytucji współpracujących ze sobą w ramach profilaktyki i przeciwdziałania alkoholizmowi oraz narkomani, a także przeciwdziałania uzależnieniom behawioralnym Liczba działań podjętych we współpracy międzyinstytucjonalnej.	GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, ZI, PP, PPP, NGO.
29.	Diagnozowanie i stałe monitorowanie problemów uzależnień od substancji psychoaktywnych oraz behawioralnych na terenie Gminy.	Liczba osób objętych badaniem ilościowym i/lub jakościowym w ramach diagnozy społecznej. Liczba przeprowadzonych diagnoz.	UG, GKRPA, GOPS, placówki oświatowe, placówki ochrony zdrowia, PP.

TERMINY WAŻNOŚCI ZEZWOLEŃ NA
SPRZEDAŻ NAPOJÓW ALKOHOLOWYCH
W GMINIE

Zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia w miejscu sprzedaży wydaje się na czas oznaczony, nie krótszy niż 4 lata, a w przypadku sprzedaży napojów alkoholowych przeznaczonych do spożycia poza miejscem sprzedaży, nie krótszy niż 2 lata.

ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Za udział w posiedzeniach Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Baranowie oraz przeprowadzanie kontroli, ustala się miesięczne wynagrodzenie w wysokości :
 - dla Przewodniczącego Komisji 12% minimalnego wynagrodzenia brutto o których mowa w art. 2 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
 - dla członka Komisji 10% minimalnego wynagrodzenia brutto o których mowa w art. 2 ust. 3 i ust. 4 ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.
2. Wynagrodzenie o którym mowa powyżej, zmniejsza się o 50% w przypadku nieobecności na posiedzeniu Komisji.
3. Wynagrodzenie będzie wypłacone na podstawie listy obecności.

ADRESACI PROGRAMU

Program adresowany jest do ogółu mieszkańców gminy Baranów, z wyszczególnieniem konsumentów napojów alkoholowych, osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu, urządzeń elektronicznych i innych czynności, osób pijących szkodliwie i ryzykownie, rodzin i najbliższego otoczenia osób uzależnionych od alkoholu, narkotyków, hazardu i urządzeń elektronicznych dzieci i młodzieży szkolnej oraz przedstawicieli służb, instytucji, organizacji pozarządowych działających na rzecz rozwiązywania problemów uzależnień.

REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU PROFIAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA

NARKOMANII W GMINIE BARANÓW NA LATA 2023-2027

1. Na podstawie art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi realizatorem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Baranowie
2. Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 realizowany będzie od 1 stycznia 2023 roku do 31 grudnia 2026 roku.

ZASADY FINANSOWANIA GMINNEGO PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH

1. Źródłem finansowania działań podejmowanych w związku z realizacją zadań Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 są dochody własne Gminy uzyskane z wpływów z tytułu wydanych zezwoleń na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych i są ujęte w budżecie Gminy w dziale 851 „Ochrona Zdrowia”, rozdział 85153 – przeciwdziałanie narkomanii oraz rozdział 85154 – przeciwdziałanie alkoholizmowi. Preliminarz wydatków określony został w załączniku do uchwały budżetowej na 2022 rok.
2. Zakres zadań ujętych w Programie może być zmodyfikowany ze względu na wysokość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację oraz ze względu na bieżące zapotrzebowanie z zakresu działań profilaktycznych skierowanych do lokalnej społeczności.

MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Celem ewaluacji jest oszacowanie stopnia osiągnięcia zakładanych celów i rezultatów. Wyniki ewaluacji okresowej służą również ewentualnym modyfikacjom

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

dokumentów programowych, a dostarczone za jej sprawą informacje powinny być wykorzystane przy przygotowaniu programu w następnym okresie programowania.

Cele badawcze ewaluacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii powinny opierać się na:

1. ocenie procesu realizacji działań i osiągniętych efektów Programu,
2. ocenie wdrażania i zarządzania Programem, w tym współpracy interdyscyplinarnej,
3. opracowaniu rekomendacji do stworzenia kontynuacji Programu.

W ramach ewaluacji należy przyjąć zasadę triangulacji technik badawczych poprzez zróżnicowane metody pomiaru, tj.:

- o analizę dokumentów,
- o badanie ankietowe adresatów Programu,
- o badanie poprzez zogniskowany wywiad grupowy realizatorów Programu.

Przyjęte kryteria ewaluacji Programu to:

- a) Kryterium skuteczności (plan a wykonanie) - rozumiane jako stopień realizacji zaplanowanych celów i efektów Programu. Ocena pod kątem kryterium skuteczności skupi się głównie na ocenie wdrożenia działań w stosunku do założonego planu i osiągnięcia wskaźników rezultatów.
- b) Kryterium efektywności - ocena sprawności wdrażania i prawidłowości zarządzania Programem, w tym pod kątem zgodności z harmonogramem, ewentualnych trudności w jego realizacji, przepływu informacji między realizatorami.
- c) Kryterium użyteczności - ocena dopasowania założeń Programu do potrzeb jego odbiorców i realizatorów.
- d) Kryterium trafności - rozumiane jako stopień, w jakim zaplanowane cele odpowiadają zidentyfikowanym problemom.

Na podstawie analizy realizowanego programu, realizator Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027, tj. Urząd Gminy w Baranowie na czele z Wójtem, sporządzi zbiorcze coroczne sprawozdanie, które zostanie przedłożone Radzie Gminy w terminie do 30 czerwca roku następującego po roku, którego dotyczy sprawozdanie. Ponadto realizator Programu zobowiązany jest do sporządzenia, na podstawie ankiety opracowanej przez Krajowe Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom, informacji z realizacji działań podejmowanych w danym roku, które wynikają z Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii

oraz przekazanie jej Krajowemu Centrum Przeciwdziałania Uzależnieniom w terminie do 15 kwietnia roku następującego po roku, którego dotyczy informacja.

SPIS RYSUNKÓW, WYKRESÓW I TABEL

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Wykorzystane techniki badawcze podczas badania	8
Rysunek 2. Struktura próby badawczej	8
Rysunek 3. Położenie gminy Baranów na mapie powiatu i Polski.....	13
Rysunek 4. Płeć: N=235.....	18
Rysunek 5. Płeć: N=58	33
Rysunek 6. Wartość sprzedanego alkoholu na terenie gminy Baranów w latach 2019-2021	55

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Liczba mieszkańców gminy Baranów w latach 2019-2021.....	14
Wykres 2. Liczba kobiet i mężczyzn zamieszkujących gminę Baranów na przestrzeni lat 2019-2021	14
Wykres 3. Klasa: N=235	19
Wykres 4. Wiek: N=235	19
Wykres 5. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się pić alkohol? N=235	20
Wykres 6. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=235	21
Wykres 7. Ile razy w życiu (jeśli w ogóle) zdarzyło Ci się palić e-papierosy (papierosy elektroniczne)? N=235.....	22
Wykres 8. Gdybyś chciał/a zdobyć narkotyki, dopalacze, alkohol, papierosy w swojej miejscowości byłoby to: N=235	24
Wykres 9. Czy zdarzyło Ci się doświadczyć przemocy? N=235	25
Wykres 10. Czy kiedykolwiek doszło do sytuacji w której zastosowałeś/aś przemoc wobec drugiej osoby? N=235	26
Wykres 11. Czy w Twojej szkole występuje problem przemocy między uczniami? N=235	27

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

Wykres 12. Czy doznałeś/aś oraz stosowałeś/aś w przeciągu ostatnich 12 miesięcy cyberprzemoc (czyli przemoc w Internecie)? N=235	27
Wykres 13. Z jakich urządzeń elektronicznych korzystasz najczęściej? N=235	28
Wykres 14. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy grałeś/aś w gry na pieniądze (np. zdraпки, lotto, gra na automatach, zakłady bukmacherskie itp.)? N=235	30
Wykres 15. Czy słyszałeś/aś o poniższych zaburzeniach odżywiania? N=235	31
Wykres 16. Czy wiesz czym jest zakupoholizm? N=235.....	31
Wykres 17. Czy znasz w swoim najbliższym otoczeniu osoby, które doświadczają problemu zakupoholizmu? N=235	32
Wykres 18. Wiek: N=58.....	34
Wykres 19. Wykształcenie: N=58.....	34
Wykres 20. Jak często spożywa Pan/i alkohol? N=58.....	35
Wykres 21. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i być świadkiem sytuacji w swojej miejscowości, kiedy ktoś prowadził pojazd pod wpływem alkoholu? N=58.....	37
Wykres 22. Czy według Pana/i picie alkoholu w ciąży ma wpływ na rozwój dziecka? N=58	37
Wykres 23. Jak często pali Pan/i papierosy (wyroby tytoniowe, z pominięciem e-papierosów)? N=58	38
Wykres 24. Jak często pali Pan/i e-papierosy? N=58	39
Wykres 25. Jak często zażywa Pan/i środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzania)? N=58	40
Wykres 26. Czy zna Pan/i miejsca w swojej miejscowości gdzie można kupić narkotyki lub dopalacze? N=58	41
Wykres 27. Czy zna Pan/i kogoś w swoim otoczeniu, kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu? N=58.....	41
Wykres 28. Jak często, w okresie 12 miesięcy zdarzyło się Panu/i doświadczyć przemocy? N=58..	42
Wykres 29. Czy w ciągu ostatnich 12 miesięcy doszło do sytuacji gdzie zastosował/a Pan/i przemoc wobec drugiej osoby? N=58.....	43
Wykres 30. Czy Pana/i zdaniem stosowanie kar fizycznych w stosunku do dzieci jest dobrą metodą wychowawczą? N=58.....	44
Wykres 31. Czy doznał/a Pan/i kiedykolwiek, którejs z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=58	45
Wykres 32. Czy stosował/a Pan/i kiedykolwiek, którąś z niżej wymienionych form cyberprzemocy (czyli przemocy w Internecie)? N=58.....	45
Wykres 33. Jak często korzysta Pan/i z poniższych urządzeń elektronicznych i Internetu (komputer, tablet, telefon komórkowy, konsola do gier)? N=58.....	46
Wykres 34. Jak często Pan/i grał/a lub obstawiał/a gry na pieniądze w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=58	47
Wykres 35. Czy w okresie ostatnich 12 miesięcy doświadczył/a Pan/i problemu nadwagi i otyłości? N=58	49

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

Wykres 36. Jak często w ciągu ostatnich 12 miesięcy Pana/i zakupy były powodem kłótni z bliskimi? N=58	50
Wykres 37. Liczba osób, którym udzielono porad w Punkcie Konsultacyjno-Informacyjnym w latach 2019-2021.....	54
Wykres 38. Liczba punktów sprzedaży napojów alkoholowych w gminie Baranów na przestrzeni lat 2019-2021.....	55

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba urodzeń, zgonów i wartość przyrostu naturalnego w gminie Baranów na przestrzeni lat 2019-2021.....	15
Tabela 2. Udział ludności gminy Baranów według ekonomicznych grup wieku w ogólnej liczbie ludności w latach 2019-2021 (w procentach)	15
Tabela 3. W jaki sposób otrzymałeś/aś – zdobyłeś/aś alkohol? N=50	20
Tabela 4. W jakim wieku pierwszy raz spożyłeś/aś alkohol? N=48.....	21
Tabela 5. Ile razy piłeś/aś alkohol w ciągu ostatnich 30 dni? N=49	21
Tabela 6. Jak często paliłeś/aś papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=32.....	22
Tabela 7. Jak często paliłeś/aś e-papierosy w ciągu ostatnich 30 dni? N=33.....	23
Tabela 8. Ile razy w życiu zdarzyło Ci się zażywać środki psychoaktywne (narkotyki, dopalacze, leki w celu odurzenia)? N=235.....	23
Tabela 9. Jakie były to substancje? N=3	24
Tabela 10. Kto stosował wobec Ciebie przemoc? N=62	25
Tabela 11. Jakiego rodzaju przemocy doznałeś/aś? N=57	26
Tabela 12. Jakiego rodzaju przemoc zastosowałeś/aś? N=55.....	26
Tabela 13. Ile czasu w ciągu dnia poświęcasz na korzystanie z urządzeń elektronicznych? N=231. 29	
Tabela 14. Czy zdarzyło Ci się kłamać aby ukryć prawdziwą ilość czasu spędzanego na korzystaniu z urządzeń elektronicznych np. przed rodzicami? N=233.....	29
Tabela 15. W jakie gry na pieniądze zdarzyło Ci się grać? N=74	30
Tabela 16. Ile porcji alkoholu wypija Pan/i w ciągu całego dnia, w którym Pan/i pije? Porcja to szklanka piwa (250 ml), lampka wina (100 ml), kieliszek wódki (30 ml). N=53	35
Tabela 17. Czy zdarzyło się Panu/i wykonywać obowiązki w pracy pod wpływem alkoholu? N=52 36	
Tabela 18. Czy zdarzyło się Panu/i kierować pojazdem pod wpływem alkoholu? N=53	36
Tabela 19. Ile sztuk papierosów dziennie Pan/i wypala? N=27	38
Tabela 20. Czy próbował/a Pan/i kiedykolwiek rzucić palenie? N=27	39
Tabela 21. Proszę zaznaczyć na poniższej liście, które substancje psychoaktywne stosował/a Pan/i? N=8	40
Tabela 22. Jakiego rodzaju przemocy Pan/i doznał/a w ciągu ostatnich 12 miesięcy? N=9.....	42

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania
Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027

Tabela 23. Kto stosował wobec Pana/i przemoc? N=9.....	43
Tabela 24. W stosunku do kogo zastosował/a Pan/i zachowanie przemocowe? N=6	44
Tabela 25. Ile godzin poświęca Pan/i na korzystanie z urządzeń elektronicznych i Internetu w ciągu dnia, w którym ich Pan/i używa (nie wliczając w to godzin pracy)? N=56	46
Tabela 26. Czy zdarza się Panu/i korzystać z urządzeń elektronicznych/Internetu dłużej niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=55	47
Tabela 27. Jaką kwotę pieniężną jednorazowo przeznaczają Pan/i na gry na pieniądze? N=9.....	47
Tabela 28. Czy zdarzyło się Panu/i kiedykolwiek przeznaczyć na gry na pieniądze większą kwotę pieniężną niż wstępnie Pan/i zakładał/a? N=8	48
Tabela 29. Proszę o ustosunkowanie się do poniższych stwierdzeń zaznaczając X w odpowiednim miejscu. N=58.....	48
Tabela 30. Działania funkcjonariuszy Policji w stosunku do osób spożywających alkohol w latach 2019-2021.....	51
Tabela 31. Działania Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych wobec osób uzależnionych w latach 2019-2021	53
Tabela 32. Liczba osób dotkniętych, stosujących przemoc w rodzinie oraz ich świadków, z którymi kontaktowali się członkowie GKRPA w latach 2019-2021	53

UZASADNIENIE
DO UCHWAŁY NR XL/335/2022
RADY GMINY BARANÓW

z dnia 12 grudnia 2022 roku

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 został opracowany zgodnie z obligatoryjnymi zadaniami oraz potrzebami występującymi na terenie Gminy Baranów.

Z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym wynika, że do wyłącznej właściwości Rady Gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach zastrzeżonych ustawami do kompetencji rady gminy.

Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w Gminie Baranów na lata 2023-2027 jest dokumentem wyznaczającym cele oraz sposoby rozwiązywania problemów alkoholowych, narkomanii i związanych z tą sferą życia problemów rodzinnych i społecznych na terenie Gminy Baranów. Niniejszy dokument stanowi kontynuację działań prowadzonych w latach ubiegłych w ramach Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii.

Podjęcie przez Radę Gminy Baranów niniejszego program jest konieczne i uzasadnione.